Lublin, 10 kwietnia 1947 r.

LUBELSKI

Dziennik Wojewódzki

Nr 8.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

Przedruki

Publikacje Wojewody Lubelskiego

DZIAŁ NIEURZĘDOWY:

DZIAŁ URZĘDOWY

PRZEDRUKI

Poz. 45.

USTAWA

z dnia 13 marca 1934 r.

o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.

(Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej Nr 41 poz. 365, z 1934).

Na mocy art. 44 Konstytutcji ogłaszam ustawę następującej treści:

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

Ustawa niniejsza normuje organizację ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

Art. 2.

(1) O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, ochrona ma być zorganizowana według gmin.

(2) Spełnianie zadań, związanych z ochroną przed pożarami i innymi klęskami, w granicach gmin powierza się przełożonym tych gmin[1]), jako organom wykonawczym rządowych władz administracji ogólnej[2]).

(3) Wszyscy w obrębie gminy przebywający obowiązani są współdziałać w wykonywaniu tej ochrony w zakresie, w ustawie niniejszej określonym.

Art. 3.

Minister Spraw Wewnętrznych[3]) w porozumieniu z właściwymi ministrami władny jest w drodze rozporządzeń wydawać szczegółowe przepisy o zapobieganiu powstawaniu oraz rozszerzaniu się pożarów i innych klęsk, o zaopatrzeniu osiedli i budowli w urządzenia[4]) oraz przyrządy ochronne i zapobiegawcze, tudzież ustalać postępowanie przy nadzorze nad wykonywaniem tych przepisów.

Rozdział II

O strażach pożarnych.

Art. 4.

(1) W każdej gminie winna istnieć dostateczna ilość straży pożarnych, odpowiadających pod względem liczebności i zaopatrzenia potrzebom miejscowym.

(2) Straże pożarne mogą być:

1) ochotnicze,
2) przymusowe,
3) zawodowe,
4) prywatne[5]).

Art. 5.

(1) Gmina miejska, licząca ponad 40.000 mieszkańców, obowiązana jest utrzymywać własną zawodową straż pożarną.

(2) Wojewoda może zwalniać poszczególne gminy miejskie od obowiązku utrzymywania własnej zawodowej straży pożarnej, jeśli w gminie takiej istnieje lub powstanie ochotnicza straż pożarna, odpowiadająca potrzebom miejscowym (art. 4). W m. st. Warszawie uprawnienie to przysługuje **Ministrowi Spraw Wewnętrznych.**[3])

Art. 6.

(1) W gminach, liczących poniżej 40.000 mieszkańców, istnieją zasadniczo straże pożarne ochotnicze. Jeżeli środki na to pozwalają, gmina może utworzyć straż zawodową[6]). W razie konieczności wojewoda zarządzi utworzenie przez gminę straży pożarnej zawodowej.

(2) W razie braku straży ochotniczej lub zawodowej, albo gdy straże takie są niewystarczalne w stosunku do potrzeb miejscowych, gmina obowiązana jest utworzyć przymusową straż pożarną.

(3) Przymusowa straż pożarna winna być utworzona w taki sposób, aby zdolna była do niezwłocznej akcji ratunkowej we wszystkich wypadkach, przewidzianych regulaminem (art. 30).

Art. 7.

(1) Strażami pożarnymi prywatnymi w rozumieniu ustawy niniejszej są straże pożarne, do których utworzenia i utrzymywania obowiązane są przedsiębiorstwa i inne zakłady i instytucje, zatrudniające znaczniejszą ilość pracowników lub narażone ze względu na swój charakter na znaczne niebezpieczeństwo pożaru.

(2) Rozporządzenie wykonawcze ustala, jakiego rodzaju przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje i w jakim zakresie obowiązane są utworzyć i utrzymywać straże pożarne prywatne, określa przypadki i tryb zwalniania w całości lub części od tego obowiązku, jeśli w danej miejscowości istnieje dostatecznie silna straż pożarna, oraz ustala zasady organizacji, utrzymania i działalności straży pożarnych w przedsiębiorstwach, zakładach i instytucjach państwowych, lub będących pod zarządem Państwa. W odniesieniu do lotnisk użytku publicznego, przepisy te wydaje w drodze rozporządzeń **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]) w porozumieniu z Ministrami: **Komunikacji i Spraw Wojskowych**[7]).

Art. 8.

(1) Zawodowe i przymusowe straże pożarne (art. 9) są strażami pożarnymi miejscowymi[8]) w rozumieniu ustawy niniejszej.

(2) Władza, po wysłuchaniu opinii zainteresowanej gminy i wydziału powiatowego, może również nadać ochotniczym i prywatnym strażom pożarnym charakter miejscowej straży pożarnej, jeżeli straże te odpowiadają warunkom, wymaganym od takiej straży, i mają spełniać jej obowiązki.

(3) W razie utworzenia związku straży pożarnych o charakterze wyższej użyteczności, na obszerze gmin mogą istnieć tylko takie straże ochotnicze, które należą do tego związku[9]).

Art. 9.

(1) W celu zapewnienia pomocy tam, gdzie straże pożarne są nie wystarczające lub gdzie ich brak, gminy mogą się łączyć w celu utworzenia okręgowego pogotowia pożarnego.

(2) Okręgowe pogotowia pożarne mogą być zawodowe lub ochotnicze i mogą także składać się z części miejscowych straży pożarnych. Tam, gdzie warunki miejscowe nie stoją na przeszkodzie, władza może pozwolić, aby obowiązki okręgowego pogotowia pożarnego pełniła jedna z miejscowych straży pożarnych.

(3) Organizacja i zaopatrzenie techniczne okręgowego pogotowia pożarnego winny być dostosowane do jego zadania niesienia szybkiej pomocy i wspomagania straży pożarnych.

(4) Okręgowe pogotowia pożarne utrzymują gminy, na których terenie pogotowie ma swoją siedzibę.

(5) Utworzenie okręgowego pogotowia pożarnego wymaga zatwierdzenia władzy po wysłuchaniu opinii zainteresowanych gmin i wydziału powiatowego.

(6) Jeśli okręgowe pogotowie pożarne jest potrzebne, a gminy pogotowia takiego nie utworzą, wojewoda może zarządzić przymusowe jego utworzenie, określając obszar jego działania.

Art. 10.

Rozporządzenie wykonawcze ustala:

(1) zasady, jakim winny odpowiadać rozmieszczenie w gminie i liczebność miejscowych straży pożarnych i okręgowych pogotowi pożarnych, oraz straży pożarnych prywatnych, zależnie od ich zaopatrzenia, rodzaju poszczególnych miejscowości, liczby ich mieszkańców, sposobu zabudowania i innych warunków miejscowych;

(2) zasady zaopatrzenia straży i pogotowi pożarnych w sprzęt ratunkowy, jego rodzaj i liczebność, jak również zasady ustalania norm, jakim ten sprzęt winien odpowiadać, sposób stwierdzania jego sprawności oraz zakres i sposób nadzoru i kontroli w celu zapewnienia należytego utrzymania, przechowywania i sprawności tego sprzętu;

(3) zakres i zasady podziału obowiązków straży pożarnych miejscowych i prywatnych oraz pogotowi pożarnych;

(4) warunki, jakim odpowiadać winny straże pożarne ochotnicze i prywatne, aby mógł im być nadany charakter straży miejscowych;

(5) sposób i warunki tworzenia straży pożarnych przymusowych (art. 6)[10].

Art. 11.

(1) Ustrój i obszar działania poszczególnych straży i pogotowi pożarnych oraz ich szczególne prawa i obowiązki w zakresie współdziałaia z organami samorządowymi i innymi strażami i pogotowiami pożarnymi określają ich statuty, a porządek i sposób ich służby wewnętrznej i zewnętrznej — regulaminy[10]. Statuty zawodowych straży pożarnych mogą przewidywać obowiązek ich członków pełnienia w nich służby przez określoną ilość lat.

(2) Regulaminy podlegają zatwierdzeniu przez władzę.

(3) **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]) władny jest ustalać w drodze rozporządzenia statuty[10]) i regulaminy wzorowe, do których statuty i regulaminy poszczególnych straży i pogotowi pożarnych tak już istniejących, jak i nowo powstających, winny być dostosowane, oraz termin tego dostosowania. W szczególności wzorowe statuty i regulaminy ustalą jednolite nazwy stopni służbowych członków straży pożarnych i przywiązane do stopni funkcje.

Art. 12.

(1) Naczelnikami straży i pogotowi pożarnych, ich zastępcami oraz samoistnymi kierownikami poszczególnych jednostek straży pożarnych (pogotowi, drużyn, oddziałów specjalnych), osobami, pełniącymi funkcje instrukcyjne i inspekcyjne, mogą być tylko osoby, które:

1) są obywatelami polskimi;

2) posiadają nienaganną przeszłość;

3) posiadają odpowiednie przygotowanie fachowe, przewidziane rozporządzeniem **Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]).

(2) Na stanowiska, o których mowa w ust. (1) należy powoływać osoby, które odbyły czynną służbę wojskową. Pierwszeństwo przy obsadzie tych stanowisk posiadają osoby, które odbyły wojskową służbę nadterminową lub zawodową.

(3) Osoby, karane za zbrodnie przeciw Państwu, nie mogą być członkami straży pożarnych (pogotowi).

(4) Stowarzyszenia i związki członków straży pożarnych podlegają przepisom prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808). Postanowienie powyższe nie wyklucza należenie członków straży pożarnych, jako pracowników samorządowych lub prywatnych, do ogólnych związków zawodowych takich pracowników.

Art. 13.

(1) Wybór lub mianowanie naczelnika straży i pogotowi pożarnych oraz ich zastępców wymaga zatwierdzenia władzy.

(2) Wojewoda ma prawo zawiesić w czynnościach naczelnika, zastępcę naczelnika oraz samoistnego kierownika poszczególnych jednostek straży i pogotowi pożarnych, jeśli osoby te nie wykonywują należycie swych oboiązków lub wykraczają przeciw innym postanowieniom statutowym. Jednocześnie wojewoda wyznacza odpowiednią osobę na miejsce zawieszonego, do czasu przywrócenia go do pełnienia czynności, albo wyboru lub mianowania nowego naczelnika, zastępcy, względnie kierownika zgodnie z postanowieniami statutu (art. 11).

(3) W strażach pożarnych prywatnych na miejsce osoby zawieszonej w urzędowaniu w myśl ust. (2) wojewoda wyznacza osobę z pośród personelu przedsiębiorstwa, zakładu lub instytucji.

Art. 14.

Członkowie straży i pogotowi pożarnych ochotniczych i przymusowych pełnią swą służbę bezpłatnie.

Art. 15.

(1) Wzory umundurowania i odznak członków straży pożarnych (pogotowi) **ustala Minister Spraw Wewnętrznych**[3]) w drodze rozporządzenia jednolicie dla poszczególnych rodzajów straży i pogotowi, może jednak zezwolić na używanie odrębnych odznak dla poszczególnych straży lub pogotowi, jeśli warunki miejscowe lub tradycja zmiany takie uzasadniają. Rozporządzenie to ustala również, które części umundurowania należą do sprzętu technicznego i winny być dostarczane członkom straży lub pogotowi pożarnych bezpłatnie przez gminę, albo przez obowiązane do utrzymywania straży przedsiębiorstwa, zakłady lub instytucje (art. 7).

(2) Członkowie straży pożarnych (pogotowi) obowiązani są nosić umundurowanie (odznaki) w czasie pełnienia służby. Noszenie umundurowania i odznak poza służbą regulują statuty straży pożarnych (pogotowi) (art. 11).

(3) Wzory umundurowania i odznak dla straży pożarnych przedsiębiorstw państwowych ustala właściwy minister w porozumieniu z **Ministrem Spraw Wewnętrznych**[3]).

(4) Używanie przez osoby do tego nie uprawnione umundurowania i odznak, ustalonych w trybie, przewidzianym w ust. (1) i (3), lub zbliżonych do nich, jest wzbronione.

Art. 16.

(1) Celem odznaczenia członków straży pożarnych za wyjątkowe zasługi w dziedzinie pożarnictwa oraz za czyny, spełnione w wyjątkowo trudnych warunkach z narażeniem życia lub zdrowia w obronie życia i mienia przy akcji ratunkowej, ustanawia się specjalną odznakę państwową[12]).

(2) Odznakę nadaje **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]).

(3) Wzór i statut odznaki ustala rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 17.

(1) Sprzęt techniczny zawodowych i przymusowych straży pożarnych stanowi własność gminy.

(2) Sprzęt techniczny ochotniczych straży pożarnych stanowi własność gminy, o ile nabyty został w całości lub przeważnie z subwencyj Skarbu Państwa, samorządów lub instytucyj publicznych.

(3) Sprzęt techniczny okręgowych pogotowi pożarnych stanowi własność powiatowych związków samorządowych.

(4) Rozporządzenie wykonawcze określa sposób ustalania tytułu własności sprzętu technicznego oraz sposób podziału między gminy lub związki samorządowe, o ile straże lub pogotowia pożarne pełnią służbę na obszarze, obejmującym więcej niż jedną gminę lub jeden powiatowy związek samorządowy.

(5) Sprzęt techniczny może być używany do celów innych, niż w ustawie niniejszej określonych, tylko za zgodą władzy lub na jej polecenie, a w nagłych wypadkach za zgodą lub na polecenie przełożonego gminy.

Art. 18.

(1) Dyscyplinę i rozkazodawstwo straży pożarnych (pogotowi) według zasad, przyjętych w wojsku, organizację i sposób pełnienia służby oraz zasady i programy wyszkolenia członków straży pożarnych a w szczególności osób, o których mowa w art. 12, ustala rozporządzenie **Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]).

(2) Rozporządzenie to ustala również jednolite, obowiązujące dla wszystkich straży (pogotowi) słownictwo rozkazodawstwa, rozkazodawstwo za pomocą sygnałów oraz inną sygnalizację dźwiękwą i wzrokową, jak również ustala, które sygnały dźwiękowe i wzrokowe nie mogą być używane przez inne organizacje lub osoby[13]).

Art. 19.

(1) Straże pożarne obowiązane są niezwłocznie udzielać pomocy i ratunku na obszarze ich działania w razie pożaru lub innych klęsk, jak również w akcji obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, w innych zaś przypadkach na polecenie władzy lub gdy potrzebna jest zorganizowana pomoc przy użyciu sprzętu ratowniczego, a na miejscu brak jest odpowiedniej organizacji, przeznaczonej do takich celów.

(2) Udzielanie pomocy przez straż pożarną poza obszarem jej działania następujezgodnie z regulaminem, przewidzianym w art. 30 ust. (2), albo na polecenie władzy.

(3) Okręgowe pogotowia pożarne w przypadkach, o których mowa w ust. (1), obowiązane są udzielać pomocy na całym obszarze ich działania, a poza tym obszarem — na podstawie porozumienia między związkami gmin lub na zarządzenie władzy.

(4) Straże pożarne (pogotowia) mogą udzielać pomocy w innych przypadkach, niż przewidziane w artykule niniejszym, tylko za zgodą władzy.

Art. 20.

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów, wydane w porozumieniu z Ministrami Komunikacji i Spr. Wewnętrznych[3]) ustala tryb postępowania przy zawiadamianiu i wzywaniu straży pożarnych (pogotowi) w wypadkach pożaru lub klęski w drodze telegraficznej, telefonicznej lub radiowej z tym, że zawiadomienia takie i wezwania wolne będą od wszelkich opłat oraz będą miały pierwszeństwo przed innymi przesyłkami tego rodzaju, z wyjątkiem przesyłek koniecznych dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub lotniczego.

Art. 21.

(1) Straże pożarne (pogotowia), jadące w celu prowadzenia akcji ratunkowej oraz podczas tej akcji, mają prawo korzystać ze wszystkich dróg i gruntów prywatnych dla przejazdu, postoju i prowadzenia akcji ratunkowej.

(2) Kierowcy pojazdów straży pożarnych, jadących w celu prowadzenia akcji ratunkowej, nie są obowiązani stosować się do przepisów o największej dopuszczalnej szybkości, o ruchu pojazdów na skrzyżowaniach dróg i ulic oraz o wymijaniu i wyprzedzaniu pojazdów, a znajdujący się na drodze obowiązani są zawczasu usuwać się z drogi lub zatrzymać się

i pozostawiać miejsce dla swobodnego przejazdu pojazdów straży.

(3) Na sygnał straży pożarnej, jadącej w celu prowadzenia akcji ratunkowej, winny być niezwłocznie otwierane wszelkie zapory i rogatki. Otwieranie zapór kolejowych regulują przepisy kolejowe.

Art. 22.

(1) Straże pożarne (pogotowia) przy przejazdach w celu niesienia akcji ratunkowej i z powrotem, mają prawo korzystać dla przewozu członków straży i sprzętu technicznego z wszelkich środków przewozowych, zarówno osobowych, jak i towarowych, służących do utrzymywania komunikacji publicznej. Korzystanie z kolejowych środków przewozowych regulują przepisy kolejowe.

(2) Miejscowe straże pożarne w razie, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, mają prawo zajmować konieczne środki przewozowe, tak publiczne, jak i prywatne dla przewozu swych członków i sprzętu technicznego.

(3) Postanowienia artykułu niniejszego nie dotycza statków powietrznych.

Art. 23.

Członkowie straży pożarnych miejscowych oraz fachowych organów inspekcyjnych i instrukcyjnych w czasie pełnienia służby korzystają z ochrony prawa narówni z urzędnikami w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 24.

(1) Techniczne kierownictwo akcją ratunkową w jej całokształcie przy pożarach i innych klęskach należy do naczelnika tej straży pożarnej (pogotowia), która pierwsza przybyła na miejsce.

Jeśli jednak na miejsce przybędzie straż pożarna zawodowa, naczelnik tej straży obejmuje techniczne kierownictwo akcją ratunkową.

(2) Utrzymanie porządku i zabezpieczenie życia i mienia mieszkańców w miejscowości, nawiedzonej przez pożar lub inną klęskę, należy do państwowych organów bezpieczeństwa publicznego, a w razie ich nieobecności na miejscu — do przełożonego gminy[2]).

(3) Rządowa władza administracji ogólnej może bądź osobiście, bądź przez swego delegata objąć ogólne kierownictwo akcją ratunkową; w takim razie podlegają jej wszyscy naczelnicy straży pożarnych, organa bezpieczeństwa publicznego i przełożeni gmin w miejscowości lub w miejscowościach, objętych akcją ratunkową.

(4) Każdy jest obowiązany podporządkować się zarządzeniom, wydawanym w związku z akcją ratunkową.

Rozdział III.

O obowiązkach gmin i mieszkańców

Art. 25.

Gminy są obowiązane w ramach budżetu:

1) zaopatrywać straże pożarne miejscowe w odpowiedni sprzęt techniczny ratunkowy oraz w środki konieczne do użycia tego sprzętu do akcji ratunkowej;

2) dostarczać pomieszczeń potrzebnych dla pogotowia i stałych dyżurów straży, dla celów jej wyszkolenia oraz dla przechowywania sprzętu technicznego straży;

3) urządzić i utrzymywać urządzenia sygnalizacyjne i alarmowe;

4) zapewnić dostarczanie dla akcji ratunkowej dostatecznej ilości wody;

5) popierać akcję społeczną w celu tworzenia i utrzymywania ochotniczych straży pożarnych.

Art. 26.

(1) Każda osoba, w gminie przebywająca, [15]) jest obowiązana:

1) zezwolić na użycie będących jej własnością lub w jej władaniu środków, mogących służyć do alarmu i sygnalizacji dla zaalarmowania o pożarze lub zagrażającym bezpośrednio jego wybuchu, albo o innej klęsce, środków przewozowych wszelkiego rodzaju, potrzebnych dla przewozu straży pożarnych, ich sprzętu technicznego i innych przedmiotów koniecznych do akcji ratunkowej na miejsce pożaru lub innej klęski i z powrotem — oraz urządzeń i przedmiotów potrzebnych dla ochrony przeciw pożarowej lub akcji ratunkowej; [16])

2) zezwolić na umieszczanie na należących do niej lub będących w jej władaniu nieruchomościach urządzeń i przyrządów ochronnych i zapobiegawczych, o ile rozporządzenia, o których mowa w art. 3, ustanowią umieszczanie tego rodzaju urządzeń i przyrządów.

(2) Umieszczanie urządzeń i przyrządów ochronnych na nieruchomościach, przeznaczonych dla celów ruchu kolejowego lub żeglugi powietrznej, jak również używanie urządzeń sygnalizacyjnych i alarmowych, służących do zabezpieczenia ruchu kolejowego i żeglugi powietrznej, może się odbywać jedynie z zachowaniem przepisów o bezpieczeństwie i porządku ruchu kolejowego lub ruchu lotniczego.

(3) Właściciele budynków obowiązani są posiadać, przechowywać w tych budynkach i utrzymywać w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku narzędzia, potrzebne przy prowadzeniu akcji ratunkowej[17]). Szczegółowy zakres tego obowiązku ustali rozporządzenie wykonawcze.

Art. 27.

Każdy jest obowiązany zaalarmować najbliższą straż pożarną lub jednostkę państwowych organów bezpieczeństwa w razie zauważenia pożaru albo innej klęski lub groźby ich powstania.

Art. 28.

(1) Każda osoba, w gminie przebywająca, obowiązana jest do udzielania pomocy i do współdziałania przy akcji ratowniczej i zapobiegawczej w wypadkach pożarów lub innych klęsk.

(2) Pomoc i współdziałanie, o których mowa w ust. (1), polega na:

1) udzielaniu bezpośredniej pomocy przy tłumieniu pożarów i zwalczaniu innych klęsk;

2) udzielaniu pierwszej pomocy i opieki w razie nieszczęśliwych wypadków z ludźmi;
3) udzielaniu pomocy przy ochronie i zabezpieczeniu mienia;
4) pełnieniu wart dziennych i nocnych dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski;
5) pełnieniu obowiązków w strażach pożarnych przymusowych.

(3) Rozporządzenie wykonawcze ustala szczegółowy zakres obowiązków, o których mowa w artykule niniejszym, oraz sposób ich wykonania.[18])

Art. 29.

(1) Od obowiązków, wymienionych w art. 28, wolni są:
1) niezdolni do pracy wskutek choroby lub ułomności fizycznych;
2) kobiety ciężarne i karmiące oraz matki dzieci do lat 6;
3) cudzoziemcy, korzystający z prawa zakrajowości;
4) nieletni do lat 14;
5) osoby obojga płci, mające powyżej lat 60.

(2) Rada Ministrów jest władna w drodze rozporządzenia zwalniać od obowiązków, określonych w art. 28, także inne kategorie osób prócz wymienionych w ust. (1) artykułu niniejszego oraz ustalać, kiedy i na jakich warunkach wykonanie tych obowiązków będzie mogło być zamienione na świadczenia w naturze lub pełnione zastępczo przez inne osoby.[19])

Art. 30.

(1) Przełożony gminy, po zasięgnięciu opinii fachowej naczelnika miejscowej straży pożarnej (naczelników miejscowych straży pożarnych) oraz po wysłuchaniu kolegium zarządu gminy, obowiązany jest sporządzić regulamin zapobiegania i tłumienia pożarów i innych klęsk na obszarze gminy.[20])

(2) W celu współdziałania poszczególnych gmin przy zapobieganiu i tłumieniu pożarów i innych klęsk wydziały powiatowe, po zasięgnięciu opinii fachowej powiatowego instruktora straży pożarnych, obowiązane są sporządzić regulamin takiego współdziałania dla całego powiatu.

(3) Regulaminy, o których mowa w ust. (1) i (2), wymagają zatwierdzenia władzy.

(4) Wszystkie osoby, w gminie zamieszkałe lub czasowo tam przebywające, obowiązane są stosować się do obowiązków, określonych w regulaminie.[21])

Rozdział IV.

Wynagrodzenia i odszkodowania.

Art. 31.

(1) O ile ratowane mienie było ubezpieczone od ognia, niezbędne i udowodnione koszty ratowania, poniesione przez ubezpieczającego, zwraca zakład, w którym ratowane mienie było ubezpieczone. Koszty te łączne z sumą odszkodowania nie mogą przekraczać sumy ubezpieczenia. Jeżeli jednak koszty ratowania poniesiono wskutek wskazówek, udzielonych przez organ zakładu ubezpieczeń, to zakład ten zwraca je nawet wtedy, gdy wraz z odszkodowaniem przekraczają sumę uubezpieczenia. Gdy poniesiono łącznie koszty dla ratowania mienia, ubezpieczonego w danym zakładzie, oraz innego mienia, wówczas zakład ten zwraca koszty w stosunku wartości ubezpieczonego w zakładzie mienia do ogólnej wartości ratowanego mienia[22]).

(2) Roszczeń z tytułu zwrotu kosztów ratowania, opartych na postanowieniach ust. (1)., dochodzi się łącznie z odszkodowaniem i w trybie, przewidzianym dla dochodzenia odszkodowania.

Art. 32.

(1) Za zużycie, zniszczenie, uszkodzenie lub utratę używanych lub dostarczonych na podstawie ustawy niniejszej (art. 22 i 26) środków przewozowych, inwentarza pociągowego i narzędzi, potrzebnych przy akcji ratunkowej, o ile zużycie to, zniszczenie, uszkodzenie lub utrata nie nastąpiły z winy właścicieli tych przedmiotów, wypłaca się odszkodowanie.

(2) odszkodowanie wypłaca się również za zużyte, uszkodzone albo zniszczone inne mienie w związku z wykonywaniem świadczeń lub wykonywaniem zarządzeń przy akcji ratunkowej, jeśli zużycie to, uszkodzenie lub zniszczenie nie nastąpiło w związku z akcją ochrony tego mienia przed pożarem lub inną klęską.

(3) Postanowienia ust. (1) nie dotyczą narzędzi, o których mowa w art. 26 ust. (3).

(4) Za rzeczywiście poniesione szkody lub uszczuplenie wartości nieruchomości w związku z umieszczeniem na niej urządzeń i przyrządów, o których mowa w art. 26 ust. (1) pkt. 2), wypłaca się odszkodowanie, o ile umieszczenie tych urządzeń i przyrzxdów nie nastąpiło wyłącznie w interesie zabezpieczenia tej nieruchomości przed pożarem lub inną klęską.

(5) Odszkodowania, o których mowa w ust. (1), (2) i (4), pokrywają zakłady ubezpieczeń, w których ratowane mienie było ubezpieczone, z sum, o których mowa w art. 39, a jeśli mienie nie było ubezpieczone, odszkodowania te pokrywa gmina.

(6) Normy odszkodowań, w zależności od rodzaju świadczeń ustala rozporządzenie wykonawcze.

Art. 33.

Rada Ministrów na wniosek **Ministrów Spraw Wewnętrznych**[3]) i Skarbu władna jest w drodze rozporządzenia włożyć na gminy, przedsiębiorstwa i inne zakłady i instytucje, wymienione w art. 7, obowiązek ubezpieczenia członków straży pożarnych od nieszczęśliwych wypadków, związanych z pełnionymi przez nich czynnościami służbowymi.

Art. 34.

(1) Do orzekania o odszkodowaniach, o których mowa w art. 32, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej, przy czem roszczenia winny być zgłoszone w terminie prekluzyjnym trzydziestu dni.

(2) Od orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej co do odszkodowania nie ma środka prawnego w administracyjnym toku instancji.

(3) Jeżeli strona niezadowolona jest z orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej w sprawie odszkodowania, może w ciągu trzydziestu dni od daty doręczenia orzeczenia żądać ustalenia odszkodowania przez właściwy sąd. Prawo to nie przysługuje stronie, która orzeczenie władzy przyjęła bez zastrzeżenia dochodzenia pretensji, lub która odszkodowanie wypłaciła.

Rozdział V.

Koszty i opłaty.

Art. 35.

(1) Gminy ponoszx koszty:

1) utrzymania zawodowych i przymusowych straży pożarnych, odpowiedniego subwencjonowania straży ochotniczych o charakterze miejscowych straży pożarnych, oraz szkolenia tych straży;

2) wynikające z wykonania obowiązków, o których mowa w art. 25;

3) udział w kosztach utrzymania okręgowych pogotowi pożarnych;

4) odszkodowań w związku ze świadczeniami rzeczowymi, wynikającymi z ustawy niniejszej[23]);

5) wykonania innych czynności, związanych z wykonaniem ustawy niniejszej, o ile ustawa ta nie stanowi inaczej.

(2) Powiatowe związki samorządowe ponoszą koszty utrzymania organów fachowych, których zadaniem jest czuwanie nad wyszkoleniem, organizacją i sprawnością straży miejscowych i pogotowi pożarnych w powiecie.

Art. 36.

Wydatki na cele, wymienione w art. 35, powinny być umieszczone w preliminarzu budżetowym gminy i pokryte ze zwyczajnych dochodów gminy.

Art. 37.

Rozporządzenie **Ministrów Spraw Wewnętrznych**[3]) i Skarbu ustali normy opłat od przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj, o których mowa w art. 7, na rzecz gminy w razie, gdy przedsiębiorstwa te, zakłady i instytucje zostaną w całości lub częściowo zwolnione od obowiązku utrzymywania własnych straży pożarnych, oraz tryb postępowania i sposób pobierania i zarachowywania tych opłat.

Art. 38.

(1) Gminy mogą żądać zwrotów kosztów pomocy, udzielonej przez miejscową straż pożarną w przypadkach, gdy:

1) pomoc udzielona była poza obszarem gminy, o ile umowy między gminami lub plan współdziałania nie przewidują inaczej;

2) pomoc udzielana była przedsiębiorstwu, zakładowi lub instytucji, o których mowa w art. 7, z tego powodu, że własna straż przedsiębiorstwa, zakładu lub instytucji nie została utworzona wbrew przepisom ustawy niniejszej, lub jeśli opłaty, wymienione w art. 37, nie zostały uiszczone;

3) pomoc udzielona była w zakresie, nie stanowiącym ustawowego obowiązku straży (art. 19).

(2) Koszty, oznaczone w ust. (1) pkt. 1), ponosi gmina, na której obszarze pomoc była świadczona, oznaczone w pkt. 2) — odnośne przedsiębiorstwo, zakład lub instytucja, oznaczone zaś w pkt. 3) — osoby, które pomocy potrzebowały.

(3) Osoby, które spowodowały interwencję straży pożarnej, bądź świadomie bezpodstawną, bądź wskutek działania stanowiącego przestępstwo w myśl ustaw karnych, ponoszą całkowite koszty tej interwencji.

(4) Do orzekania o kosztach, o których mowa w artykule niniejszym, powołana jest władza nadzorcza[24]).

Art. 39.

(1) Prawno-Publiczne zakłady ubezpieczeń oraz prywatne towarzystwa ubezpieczenia od ognia obowiązane są przeznaczać na koszty akcji przeciwpożarowej sumy, których wysokość ustala na każdy rok rozporządzenie **Ministrów Spraw Wewnętrznych**[3]) i Skarbu procentowo od sumy składek brutto, zebranych przez te instytucje w roku poprzednim z tytułu ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości.

(2) Wymiar sum, o których mowa w ust. (1), nie może przekraczać 7 proc. wymienionych tam składek brutto, zebranych przez prawno-publiczne zakłady ubezpieczeń w dziale przymusowym, oraz 3 proc. od składek brutto zebranych przez prywatne towarzystwa ubezpieczeń i przez zakłady prawno-publiczne w dziale dobrowolnym.

(3) Od sum, przypadających do zapłaty stosownie do postanowień artykułu niniejszego, potrąca się dla każdego zakładu ubezpieczeń sumy wypłacone przez ten zakład na podstawie art. 32 w roku, poprzedzającym wymiar tych sum.

(4) Sumy, w artykule tym wymienione, obciążają instytucje ubezpieczeń i nie mogą być przerzucane na ubezpieczonych.

Art. 40.

Za koszty, o których mowa w art. 39, uznaje się:

1) przede wszystkim subwencje dla gmin, w zależności od potrzeb danej gminy, jej możliwości finansowych oraz zainteresowania, wykazanego wysokością sum preliminowanych na cele pożarnictwa z dochodów własnych gminy:

2) subwencje dla straży pożarnych i pogotowi pożarnych oraz dla gmin w związku z ich działalnością przeciwpożarową, przeciwlotniczą i przeciwgazową lub instytucjami i urządzeniami, przekraczającymi miejscowe potrzeby gmin, lub w celu przysposobienia ich do takiej działalności:

3) subwencje dla powiatowych związków samorządowych;

4) wydatki na powiatowe, wojewódzkie i centralną organizację straży pożarnych oraz komisję doradczą[25]);

5) wydatki na szkolenie organów służby bezpieczeństwa i samorządu terytorialnego oraz instruktorów w sprawach ochrony przeciwpożarowej i akcji ratunkowej;

6) nagrody za wykrycie podpalaczy;

7) inne wydatki przewidziane w planie finansowym (art. 41).

Art. 41.

(1) Środki finansowe, o których mowa w art. 39, wydatkowane będą według planu finansowego, ustalonego na każdy rok przez **Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]) w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(2) **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]), wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustala tryb postępowania oraz sposób dysponowania i przekazywania środków, o których mowa w art. 39, jak również zakres i sposób kontroli właściwego zużycia tych środków. Rozporządzenie to może poruczyć publicznym zakładom ubezpieczeń zawiadywanie częścią lub całością sum, wymienionych w art. 39[25]).

Art. 42.

(1) Ze stałych subwencji i pomocy, udzielanych przez władze i gminy, korzystać mogą tylko straże pożarne, mające charakter miejscowych straży pożarnych, związki takich straży oraz okręgowe pogotowia pożarne.

(2) Innym strażom pożarnym może być przyznana subwencja lub pomoc tylko w poszczególnych przypadkach przez władze lub przez gminę za zgodą tej władzy.

(3) Postanowienia niniejszego artykułu nie ograniczają prawa przyznawania subwencyj i pomocy strażom pożarnym, należącym do związku straży pożarnych uznanego za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Rozdział VI.

O nadzorze.

Art. 43.

(1) Bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonych gmin sprawują władze, wskazane w art. 68 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U.R.P. Nr. 35, poz. 294)[26]).

(2) Bezpośrednią kontrolę nad działalnością miejscowych straży i okręgowych pogotowi pożarnych sprawują przełożeni gmin, na terenie których straże lub pogotowia mają siedzibę.

(3) Naczelny nadzór w zakresie, przytoczonym w ust. (1) i (2) sprawuje **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]).

(4) Wszędzie, gdzie w ustawie niniejszej jest mowa o władzy bez bliższego określenia, należy rozumieć władze, wymienione w ust. (1) artykułu niniejszego.

Art. 44.

(1) Nadzór fachowy i organizacyjny nad strażami pożarnymi sprawują władze, o których mowa w art. 43, przy czym władze te mogą nadzór ten wykonywać przy pomocy organów fachowych.

(2) Organami tymi mogą być fachowe organa inspekcyjne i instrukcyjne zawodowych straży pożarnych, Związków straży pożarnych ochotniczych, o ile związkom tym przyznany zostanie charakter wyższej użyteczności, i powiatowych związków samorządowych.

Art. 45.

(1) Nadzór nad zakładami ubezpieczeń od ognia w zakresie wynikającym z ustawy niniejszej wykonywa **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]) w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(2) Nadzór nad zapobiegawczą polityką pożarniczą zakładów ubezpieczeń wykonywa **Minister Spraw Wewnętrznych**[3]).

Rozdział VII.

Komisja doradcza.

Art. 46.

(1) Tworzy się przy **Ministrze Spraw Wewnętrznych**[3]) stałą komisję doradczą do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

(2) Do zadań komisji doradczej należy:

1) opiniowanie planu finansowegg, o którym mowa w art. 41 ust. (1);
2) opiniowanie projektów przepisów wykonawczych do ustawy niniejszej, udzielonych komisji przez Ministra Spraw Wewnętrznych;
3) opiniowanie w sprawach sprzętu technicznego, zasad szkolenia członków straży pożarnych oraz w innych sprawach, udzielonych w tym celu komisji przez **Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]) z dziedziny ochrony przed pożarami, obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz ochrony przed innymi klęskami.

(3) Skład i regulamin komisji określa rozporządzenie **Ministra Spraw Wewnętrznych**[3]), wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami. Rozporządzenie to zapewni udział w komisji zakładom ubezpieczeń, powołanym do świadczeń w myśl art. 39[27]).

Rozdział VIII.

Postanowienia karne.

Art. 47.

(1) Kto:

1) w razie pożaru lub innej klęski żywiołowej nie stosuje się do obowiązków, określonych w art. 26, 27 i 28, względnie w wydanych na ich podstawie rozporządzeniach, o ile nie jest od nich zwolniony,
2) wzbrania się pełnić wyznaczonej mu warty nocnej lub dziennej (art. 28 ust. (2) pkt. 4),
3) wprowadza w błąd straż (pogotowie) złośliwymi alarmami, albo nieprawnie używa sygnałów zastrzeżonych strażom pożarnym (pogotowiom).
4) jako członek straży pożarnej (pogotowia) nie wypełnia wynikających z tego tytułu obowiązków,
5) odmawia wykonania zarządzeń, wydanych w czasie akcji ratunkowej art. 24),
6) utrudnia lub uniemożliwia wykonanie zadań straży pożarnych, ulegnie w drodze administracyjnej karze grzywny do 1.000 zł. lub karze aresztu do miesiąca, albo obu karom łącznie.

(2) Kto wykracza przeciwko innym postanowieniom ustawy niniejszej lub rozporządzeń, wydanych

na jej podstawie, ulegnie w drodze administracyjnej karze grzywny do 500 zł., lub karze aresztu do dni czternastu, lub obu karom łącznie, o ile za czyn nie grozi kara surowsza.

Art. 48.

Grzywny z kar, wymierzonych na podstawie niniejszej ustawy wpływają do kasy gminnej, na cele, o których mowa w art. 35.

Rozdział IX.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 49.

Sprzęt techniczny ochotniczych straży pożarnych, stanowiący ich własność w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostaje własnością tych straży i art. 17 ust. (2) do sprzętu tego nie ma zastosowania.

Art. 50.

(1) Postanowienia ustawy niniejszej nie mają zastosowania do straży pożarnych lub pogotowi pożarnych, składających się z żołnierzy, pełniących czynną służbę wojskową lub przeznaczonych do ochrony objektów, pozostających pod zarządem wojska.

(2) Organizację takich straży lub pogotowi, ich zakres działania, sposób wykonywania czynności, wyekwipowanie w sprzęt techniczny oraz nadzór określają szczególne zarządzenia **Ministra Spraw Wojskowych**[7]).

(3) Współdziałanie tych straży i pogotowi z innymi strażami i pogotowiami pożarnymi ustala rozporządzenie Ministrów: **Spraw Wojskowych**[7]) i **Spraw Wewnętrznych**[3]), wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 51.

Organizacja straży pożarnych, zgodnie z przepisami ustawy niniejszej, następować będzie stopniowo, w terminach, jakie określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 52.

Wykonanie ustawy niniejszej i wydanie w tym celu potrzebnych rozporządzeń wykonawczych porucza się **Ministrowi Spraw Wewnętrznych**[3]) w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 53.

(1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 6 miesięcy po jej ogłoszeniu, o ile poszczególne jej postanowienia nie przewidują terminów innych.

(2) Jednocześnie tracą moc wszystkie przepisy dotychczasowe w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą.

OBJAŚNIENIA

1) do art. 2 — ust. 1 i 2.

Przełożonymi gmin w myśl art. 1 ust. z dn. 23 marca 1933 roku o częściowej zmianie samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35 poz, 294 z 1933 r.) są w gminach wiejskich — wójtowie gmin, w gminach miejskich do 25.000 mieszkańców burmistrzowie miast, w gminach miejskich ponad 25.000 i wydzielonych z powiatowego związku samorządowego Prezydenci tych miast.

2) do art. 2 — ust. 1 i 2.

Według niniejszego artykułu ochrona przed pożarami ma być zorganizowana wg. gmin. Piecza nad bezpieczeństwem jest zadaniem Państwa, a przełożeni gmin spełniają włożone na nich czynności, jako organa wykonawcze władz państwowych, a nie we własnym (samorządowym) zakresie działania.

Rządowymi władzami administracji ogólnej są wojewodowie w m. Warszawie, Łodzi. — Prezydenci tychże miast, starostowie powiatowi lub grodzcy.

Wmyśl art. 73 i 74 Rozp. Prez. R.P., z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr 80 poz. 555 z 1936 r.) miasta liczące na podstawie powszechnego spisu ludności więcej niż 75.000 mieszkańców tworzą odrębne powiaty miejskie dla celów administracji rządowej. Na czele powiatu miejskiego stał starosta grodzki.

Art. 29 dekr. P. K. W. N. z dnia 23 listopada 1944 roku, o organizacji i zakresie działania władz samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 14 poz. 74 z 1944 roku) funkcje starostów grodzkich przekazane zostały prezydentom tych miast, podlegających wojewodzie.

3) do art. 3, 5 ust. 2, 7 ust. 2.

11 ust. 3, 12 ust. 3. 15 ust. 1, 3.
16 ust. 2, 18 ust. 1. 20 ust. 1, obecnie Min. Administracji Publicznej.
33, 37, 41 ust. 1, 2, 43 ust. 3.
45 ust. 1, 2, 46 ust. 1 i (2) 3, (3) 50 ust. 3, 52.

4) [illegible]

p. Rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 31 października 1938 r. o zapobieganiu powstawania i rozszerzania się pożarów w budynkach (Dz. U. R. P. Nr 87 poz. 590 z 1938 r.) i rozp. M. S. W. z dnia 29 lipca 1939 roku, wydane w poroz. z Min. Op. Społ. o urządzeniach publ. i prywatnych do zaopatrywania ludności w wodę i usuwania nieczystości oraz specjalnych urządzeń przeciwpożarowych (Dz. Ust. R. P. Nr 75 poz. 506/39 r.)

5) do art. 4 ust. 2.

Tworzenia innych straży ustawa nie przewiduje. Straże wojskowe, składające się z żołnierzy czynnej służby wojskowej lub przeznaczone do ochrony objektów pozostających pod ochroną wojska (p. art. 50 ust.) — podlegają Min. Obrony Narodowej, a sposób ich współdziałania ze strażami cywilnymi reguluje Rozp. Min. Obrony Narodowej i Administracji **Publicznej.**

6) do art. 6 ust. 1.

Straż zawodowa jest organem własnym samorządu, a prawa i obowiązki członków takich straży regulują statuty samorządowe, które nie mogą być sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy.

7) do art. 7 ust. 2 — 50 ust. 2, 3.

obecnie Min. Obrony Narodowej.

8) do art. 8 ust. 1.

uprawnienia i przywileje straży miejscowych określają art. 22 ust. 2, 23, 25, 35, 38 i 42.

9) do art. 8 ust. 3.

Główny Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Warszawie, wciągnięty do rej., związków i stowarzyszeń do Komisariatu Rządu m. st. Warszawy dnia 27. 6. 1928 r. pod Nr 421 uzyskał Rozp. R. M. z dnia 28 lutego 1933 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 102, poz. 779) charakter stow. wyższej użyteczności.

10) do art. 10.

p. rozp. M. S. W. z dnia 16 października 1937 r. o rozmieszczeniu, liczebności i uznaniu straży pożarnych za miejscowe (Dz. U. R. P. Nr 78 poz. 573 z 1937 r.).

10) do art. 11 ust. 1.

postanowienia co do statutów straży są uzupełnieniem ustawy o stowrzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94 poz. 808, 1932 r.).

Regulamin określający organizację i sposób pełnienia służby w strażach pożarnych jest uzupełnieniem statutu — (p. art. 18 ust.)

11) do art. 11 ust. 3.

Statut wzorowy dla ochotniczych straży pożarnych ogłoszony został Rozp. M. S. W. z dnia 14. I. 1935 roku w Dz. Ust R.P. Nr 7 poz. 35, 1935 r.

12) do art. 16 ust. 1.

Odznaczeniami takimi były:
1) Krzyż Zasługi ustanowiony ust. z dnia 23. 6. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 451), 2) Medal za Ratowanie Ginących — Rozp. Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 351).

13) do art. 18 ust. 1 i 2.

Art. ten przewiduje organizację służby, której nie należy mieszać z organizacjami straży pożarnych (p. art. 6, 7, 9, 10 i 11).

14) do art. 24 ust. 2.

Organa bezpieczeństwa nie są zależne pod żadnym względem od kierownictwa technicznej akcji ratunkowej tj. od naczelnika straży — winny jednak z nim współdziałać tak, aby w akcji pomagać (np. gdy kierownik akcji ratunkowej uzna opróżnienie pewnych budynków za konieczne, winny mu organa bezpieczeństwa w tym dopomogać). W razie braku na miejscu państwowych organów służby bezpieczeństwa, wszystkie ich obowiązki spełnia przełożony gminy.

15) do art. 26.

a więc tak stali mieszkańcy gminy, jak i osoby przebywające w gminie czasowo.

16) do art. 1 p. art. 22 pkt. 1 i 2.

17) do art. 26 ust. 3.

Jest to przymusowe świadczenie na rzecz ogólnego bezpieczeństwa.

18) do art. 28 (3).

p. Rozp. M. S. W. z dnia 6. 4. 1939 r., o obowiązkach ludności w wypadkach pożarów i innych klęsk (Dz. U. R. P. Nr 37 poz. 242 z 1939 r.).

19) do art. 29 (2).

p. Rozp. Rady Ministrów z dnia 24 marca 1939 roku o zwolnieniu od niektórych obowiązków, wynikających z ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 206 z 1939 roku).

20) do art. 30 ust. 1.

Według art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294 z 1933 r.) przełożony gminy może w sprawach wymagających jego decyzji zasięgać opinii kolegium zarządu. Według niniejszego artykułu zasięgnięcie opinii kolegium jest obowiązkowe — jednakże sporządzenie regulaminu zapobiegania i tłumienia pożarów i innych klęsk należy do jego obowiązku jako organu wykonawczego władz rządowych.

Regulamin winien być zgodny z przepisami ustawy i rozp. wykonawczego, obejmować przepisy i wskazówki dotyczące zapobiegania i tłumienia pożaru i innych klęsk na obszarze gminy oraz określać obowiązki osób, przebywających na terenie gminy. Należeć tu będą przepisy o obchodzeniu się z ogniem, jak i inne przepisy ostrożności w celu zapobiegania powstawania pożarów, sposób alarmowania straży, ogólne obowiązki osób przebywających w gminie w zakresie niesienia pomocy przy pożarach, zgodnie z art. 28, podział tych obowiązków itp. Jeśli w gminie zaprowadzone są warty dzienne i nocne, w regulaminie winien być przewidziany porządek pełnienia tych wart, kolejność ich pełnienia, obowiązki itp. W gminach miejskich szczególnie większych regulamin uwzględniać winien specjalne przepisy ostrożności dla poszczególnych rodzajów zakładów handlowych i przemysłowych, lokali publicznych, składów, warsztatów itp. budynków. Jeżeli jakaś miejscowość może być nawiedzaną przez inne klęski np. powodzie, regulamin winien zawierać również przepisy w tym zakresie i przewidywać

obowiązek ludności np. co do pomocy przy sypaniu wałów i ewakuacji zagrożonych budowli itp.

21) do art. 30 ust. 4.

Z powyższego ustępu należy wnioskować, że regulamin powinien być ogłoszony, aby stał się wiadomym stałym i czasowym mieszkańcom gminy, którzy obowiązani są stosować się do niego.

22) do art. 31.

p. art. 35 Rozp. Prez. R. P. z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i Powsz. Zakł. Ubezp. Wzajemnych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 23 z 1933 r.).

23) do art. 35 ust. 4.

tj. odszkodowanie z art. 32 ust. 5.

24) do art. 38 ust. 4.

p. art. 43 niniejszej ustawy.

25) do art. 41 ust. 2.

p. Rozp. M. S. W. z dnia 7 października 1935 roku o zawiadowaniu sumami na koszty akcji przeciwpożarowej, sposobie ich pobierania oraz dysponowania nimi i kontroli ich użycia (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 474 z 1935 r.).

26) do art. 43 ust. 1.

Art. 68 (1). Bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonych gmin z zakresu administracji rządowej tak działów zespolonych w wojewódzkich i powiatowych władzach administracji ogólnej, jak i działów niezespolonych sprawuje w stosunku do gmin wiejskich i miast, zarówno wydzielonych, jak i nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, właściwa powiatowa władza administracji ogólnej.

(2) W przypadkach, gdy prezydenci miast orzekają w charakterze władz administracji ogólnej, nadzór nad nimi wykonywa wojewoda.

27) do art. 46 (3).

p. Rozp. M. S. W. z dnia 9 maja 1935 r o składzie i regulaminie stałej Komisji Doradczej do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 262 z 1935 roku).

Poz. 46

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 listopada 1933 r.

o uznaniu stowarzyszenia „Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej“ za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

(Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 35, z 1935 r.)

Na podstawie art. 46, 47 i 51 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) zarządza się, co następuje:

§ 1. Stowarzyszenie „Główny Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej“ z siedzibą w Warszawie, wciągnięte do rejestru stowarzyszeń i związków Komisariatu Rządu m. st. Warszawy dnia 27 czerwca 1928 r. pod Nr. 421, zostaje uznane za stowarzyszenie wyższej użyteczności i otrzymuje nazwę „Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej“.

§ 2. Równocześnie powyższemu stowarzyszeniu nadaje się statut, który będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

§ 3. Stowarzyszeniu „Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej“ nadaje się przywilej wyłączności działania na obszarze całego Państwa w zakresie jednoczenia we wspólnej organizacji poszczególnych straży pożarnych oraz sprawowania kontroli fachowej i organizacyjnej nad wszystkimi strażami pożarnymi na obszaże całego Państwa.

W szczególności przywilej powyższy obejmuje:

a) czuwanie nad działalnością okręgów wojewódzkich i oddziałów powiatowych Związku, jak również czuwanie nad organizowaniem, szkoleniem i zaopatrywaniem straży pożarnych w zakresie: obrony przeciwpożarowej, walki z klęskami żywiołowymi, obrony przeciwlotniczej biernej, służby sanitarnej, wychowania fizycznego oraz prac kulturalno-oświatowych;

b) organizowanie dla członków straży pożarnych kursów, przeszkoleń, zawodów i pokazów w zakresie, ustalonym w p. a) jak też w zakresie innych dziedzin, przewidzianych w statutach straży pożarnych;

c) kontrolowanie prac okręgów wojewódzkich i oddziałów powiatowych Związku oraz straży pożarnych w zakresie ustalonym w p. a) i b), oraz przestrzeganie jednolitych zasad w ich ustroju i działalności;

d) współdziałanie z władzami państwowymi i samorządowymi w zakresie organizacji obrony przeciwpożarowej oraz udzielanie im opinii i porad fachowych w zakresie obrony przeciwpożarowej oraz dziedzin z nią związanych;

e) wyjednywanie u władz państwowych, samorządowych, instytucyj oraz zakładów i towarzystw ubezpieczeniowych funduszów na potrzeby straży pożarnych, okręgów wojewódzkich i oddziałów powiatowych oraz swoje własne, jak również opiniowanie o ich podziale,

f) organizowanie i utrzymywanie kursów fachowych w zakresie obrony przeciwpożarowej w szczególności zaś — szkolenie korpusu technicznegog dla potrzeb własnych, instytucyj komunalnych i innych.

§ 4. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się **Ministrowi Spraw Wewnętrznych**[1]).

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OBJAŚNIENIA

[1]) do § 4 — obecnie Min. Adm. Publ.

Poz. 47

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNXTRZNYCH

z dnia 14 stycznia 1935 r.

o statucie wzorowym ochotniczych straży pożarnych.

(Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 35 z 1935 r.).

Na podstawie art. 11 ust. (3) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 365 i art. 45 prawa o sto-

warzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) postanawiam, co następuje:

§ 1. Ustalam załączony do rozporządzenia niniejszego statut, jako statut wzorowy ochotniczych straży pożarnych, obowiązujący wszystkie ochotnicze straże pożarne, tworzone jako stowarzyszenia.

§ 2. Wszystkie istniejące ochotnicze straże pożarne, utworzone jako stowarzyszenia, obowiązane są najpóźniej do dnia 1 czerwca 1935 r. dostosować swe statuty do wymienionego w § 1 statutu wzorowegog i przedstawić sje właściwym władzom administarcji ogólnej do zarejestrowania.

§ 3. Do rejestracji, o której mowa w § 2, stosuje się postanowienia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 grudnia 1932 r. o rejestracji stowarzyszeń (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 963) z tą zmianą, że ogłoszenia o rejestracji mają być dokonywane według wzoru, dołączonego jako załącznik do rozporządzenia niniejszego, i że opłata za ogłoszenie o rejestracji wynosić będzie 1 (jeden) zł. od każdego stowarzyszenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do § 1 rozp. Min. Spraw Wewn. z dn. 14 stycznia 1935 r. (poz. 35).

STATUT

Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej w . . . .

Część I.

Charakter Stowarzyszenia oraz jego nazwa zadania i środki działania.

§ 1. Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej w . . . . jest stowarzyszeniem, zarejestrowanym, działającym na mocy obowiązujących przepisów prawnych oraz postanowień statutu niniejszego.

Wyraz „stowarzyszenie“, użyty w dalszych postanowieniach statutu niniejszego, oznacza Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej w . . . .

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną, może zawierać umowy, zaciągać zobowiązania oraz nabywać i zbywać majątek ruchomy i nieruchommy, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawnych oraz postanowień statutu niniejszego.

Sedzibą stowarzyszenia jest . . . .

Obszarem działania Stowarzyszenia jest . . . . oraz okolica w promieniu 5 klm.

§ 2. Stowarzyszenie jest członkiem Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, którego członkostwo nabywa przez przyjęcie statutu niniejszego oraz zarejestrowanie się we właściwym okręgu wojewódzkim tego Związku.

Postanowienia statutu Związku Straży Pożarnych R.P. oraz zarządzenia jego władz i organów — są dla Stowarzyszenia obowiązujące.

Wyraz „Związek“ w dalszych postanowieniach statutu niniejszegog oznacza Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) udzielanie pomocy i ratunku w razie pożaru lub innych klęsk, jak również w akcji obrony biernej przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz w innych przypadkach przewidzianych ustawą;

b) przeciwdziałanie powstawaniu pożarów oraz współdziałanie w tej mierze z władzami administracji rządowej i samorządowej w zakresie ustalonym przez ustawy i rozporządzenia;

c) współdziałanie z władzami i organami Związku w zakresie spełniania jego zadań i obowiązków.

d) uświadamianie miejscowego i okolicznego społeczeństwa o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami i innymi klęskami;

e) wykonywanie wszystkich innych zadań i obowiązków, wynikających z niniejszeggo statutu oraz z obowiązujących ustaw i rozporządzeń, wydanych w zakresie ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

§ 4. Zadania powyższe Stowarzyszenie spełnia przez:

a) organizowanie ze swych członków i utrzymywanie Ochotniczej Straży Pożarnej oraz innych oddziałów i drużyn specjalnych, przeznaczonych do wykonywania ochrony przeciwpożarowej, jak również pełnienia służby przeciwlotniczo-gazowej biernej i samarytańsko-pożarniczej;

b) utrzymywanie w miarę potrzeby stałego pogotowia przy Straży;

c) prowadzenie kursów i ćwiczeń fachowych w zakresie zadań Stowarzyszenia, przede wszystkim w zakresie, wymienionym w paragrafie niniejszym, a w szczególności w punkcie a);

d) uczestniczenie przez swych delegatów w gminnych komisjach przeciwpożarowych oraz udzielanie władzom administracyjnym opinij fachowych przy wykonywaniu nadzoru nad zabezpieczeniem przeciwpożarowym;

e) organizowanie i utrzymywanie dla swych członków sekcyj i kursów sportowych, świetlic, bibliotek, kas samopomocy, orkiestr i chórów, jak również organizowanie imprez propagandowo-dochodowych na cele Stowarzyszenia;

f) podejmowanie wszelkich innych prac, mających na celu wykonanie postanowień statutu niniejszego oraz obowiązujących ustaw i rozporządzeń, a w szczególności ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.

Powyższe zadanie spełnia Stowarzyszenie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawnych, postanowień statutu niniejszego oraz regulaminów i instrukcyj Związku i jego władz.

§ 5. Stowarzyszenie może posiadać sztandar oraz używać pieczęci, znaków korporacyjnych, mundurów, dystynkcji i odznaczeń według norm i wzorów, ustalonych przez **Ministra Spraw Wewnętrznych.**

Sztandar i pieczęć Stowarzyszenia powinny być przechowane w lokalu Zarządu, w razie zaś braku lokalu — w mieszkaniu Prezesa Stowarzyszenia.

Część II.

Członkowie Stowarzyszenia.

§ 6. Członkiem Stowarzyszenia może być każdy obywatel Państwa Polskiego nienagannej przeszłości, który ukończy 18 lat, zgłosi swe przystąpienie

Stowarzyszenia, zostanie przyjęty doń oraz zobowiąże się do wykonywania postanowień statutu niniejszego.

§ 7. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na czynnych, popierających i honorowych.

Członkiem czynnym jest każdy członek, który stale wykonywa bezpłatnie dla Stowarzyszenia czynność, przewidzianą w statucie lub regulaminie, opłaca składkę członkowską w wysokości . . . . . zł. rocznie oraz złoży przepisane regulaminem przyrzeczenie służbowe. Członkiem popierającym jest każdy członek stowarzyszenia, nie będący członkiem czynnym, a opłacającym składkę w wysokości . . . zł. rocznie. Członkiem popierającym może być również osoba prawna, opłacająca składkę w wysokości. . . . zł. rocznie, lub w inny sposób przyczyniająca się do rozwoju Stowarzyszenia. Członek popierający, który wpłaci jednorazowo dwudziestokrotną składkę roczną członka popierającego, staje się dożywotnim członkiem popierającym.

Członkiem honorowym jest osoba, która godność tę otrzymała na wniosek, uchwalony 2/3 głosów obecnych na Walnym Zgromadzeniu za wybitną i korzystną dla strażactwa działalność nad rozwojem obrony przeciwpożarowej. Członkowie honorowi składek nie opłacają.

§ 8. Członków czynnych i popierających przyjmuje i zwalnia Zarząd Stowarzyszenia, przyczem zgłoszenie kandydata musi być poparte pisemnie przez 2-ch członków Stowarzyszenia.

Osoba, nieprzyjęta do Stowarzyszenia, ma prawo ubiegać się o przyjęcie ponownie dopiero po upływie 6 miesięcy od daty otrzymania odpowiedzi odmownej.

Członek Stowarzyszenia, jeżeli nie wypełnia obowiązków, określonych statutem niniejszym, oraz regulaminem wewnętrznym, może być uchwałą Zarządu usunięty ze Stowarzyszenia. Od decyzji tej służy mu prawo odwołania się do Zgromadzenia Walnego.

Wystąpienie ze Stowarzyszenia zgłasza się do Zarządu.

Członek Stowarzyszenia występujący lub usunięty obowiązany jest zwrócić będące w jego posiadaniu mienie Stowarzyszenia.

§ 9. Członkowie Stowarzyszenia obowiązani są:

a) podporządkować się postanowieniom statutu i regulaminu oraz zarządzeniom władz Stowarzyszenia i Związku, jak również dokładać wszelkich starań w kierunku najlepszego wywiązywania się z przyjętych na siebie obowiązków;

b) wykonywać zarządzenia władz Stowarzyszenia, mające na celu dobro państwa, obywateli i własnej organizacji;

c) dbać o dobrą opinię Stowarzyszenia i całego strażactwa;

d) opłacać należną składkę członkowską.

Członkowie czynni Stowarzyszenia obowiązani są ponadto poddać się szkoleniu i egzaminom, zarządzonym przez władzę Stowarzyszenia i Związku, na mocy obowiązujących instrukcyj i regulaminów, a w szczególności wykonywać obowiązki, nałożone przez ustawy i rozporządzenia.

§ 10. Członkowie Stowarzyszenia posiadają prawo:

a) brania udziału w Zgromadzeniu Walnym Stowarzyszenia;

b) korzystania z wszelkich urządzeń technicznych oraz kulturalno-oświatowych, będących w rozporządzeniu Stowarzyszenia, jak również z wszelkich ułatwień, służących im z tytułu przynależności Stowarzyszenia do Związku;

c) noszenie munduru oraz używanie odznak i odznaczeń według wzorów obowiązujących, przyczym noszenie umundurowania poza służbą dozwolone jest jedynie w czasie świąt i obchodów państwowych, narodowych i strażackich, w czasie zaś innych świąt lub uroczysości — za zezwoleniem Prezesa Zarządu lub Naczelnika Straży.

Część III.

Władze i organa Stowarzyszenia.

§ 11. Władzami Stowarzyszenia są: Zgromadzenie Walne, Zarząd oraz Naczelnik Straży.

Ponadto władzą Stowarzyszenia są władze Związku, do których należy:

a) zatwierdzanie Zarządu oraz kandydatów na Naczelnika Straży i jego Zastępcę;

b) nadzorowanie działalności i gospodarki Stowarzyszenia oraz działalności, wyszkolenia i zaopatrzenia Straży Pożarnej w drodze zatwierdzania budżetów i planów działalności oraz sprawozdań;

c) zatwierdzenie uchwał, dotyczących kupna, sprzedaży lub obciążania zobowiązaniami nieruchomości, stanowiących własność Stowarzyszenia;

d) zatwierdzanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia.

Czynności powyższe wykonywa z ramienia Związku Zarząd jego Oddziału Powiatowego, któremu władze Stowarzyszenia obowiązane są podawać do wiadomości projekty, uchwały i protokóły, dotyczące powyższych spraw.

Od decyzji Zarządu Oddziału służy prawo odwołania się do Zarządu Okręgu Związku w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Organem kontrolującym gospodarkę Zarządu jest Komisja Rewizyjna.

Zgromadzenie walne.

§ 12. Prawo udziału w Zgromadzeniu Walnym z głosem decydującym oraz prawo wyboru i wybieralności do władz i organów jak również na stanowisko Naczelnika i Zastępcy Naczelnika — służy tylko pełnoletnim członkom czynnym i popierającym Stowarzyszenia, którzy byli jego członkami przynajmniej przez 6 miesięcy i opłacili składkę członkowską za ostatni rok sprawozdawczy, członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz członkom honorowym Stowarzyszenia.

Listę członków, uprawnionych do udziału w Zgromadzeniu Walnym z głosem decydującym, ustala każdorazowo Zarząd, ogłaszając ją na 7 dni przed terminem Zgromadzenia Walnego.

Członkowie Stowrzyszenia, których Zarząd nie umieścił na tej liście, mają prawo odwołania się do Zgromadzenia Walnego.

§ 13. Zarząd Stowarzyszenia obowiązany jest zwołać Zgromadzenie Walne:

a) raz do roku, najdalej w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu roku budżetowego;

b) na pisemne żądanie powiatowej władzy administracji ogólnej, Zarządu Oddziału Powiatowego Związku, Komisji Rewizyjnej bądź 1/3 ogólnej ilości członków Sowrzyszenia z głosem decydującym;

c) w razie koniecznej potrzeby, stwierdzonej przez Zarząd.

W przypadkach wymienionych w pkt. 6) zwołanie Zgromadzenia Walnego powinno nastąpić w czasie 21 dni od daty otrzymania żądania.

§ 14. Zawiadomienia o Zgromadzeniu Walnym wraz z proponowanym porządkiem obrad podaje Zarząd członkom do wiadomości co najmniej na 14 dni przed terminem. W razie zwołania Zgromadzenia Walnego z przyczyn, wyszczególnionych w pkt. b) § 13, inicjatorzy zwołania Zgromadzenia Walnego obowiązani są przedstawić Zarządowi projektowany porządek obrad.

O terminie i porządku obrad Zgromadzenia Walnego Zarządy Straży powiadamia każdorazowo Zarząd Oddziału Powiatowego Związku oraz powiatową władze administracji ogólnej.

§ 15. Zgromadzenie Walne zagaja i otwiera Prezes Stowarzyszenia, kóry przewodniczy obradom, aż do chwili wyboru przewodniczącego. tPrzewodniczący po objęciu przewodnictwa powołuje do Prezydium Zgromadzenia 2-ch — 4-ch asesorów, zależnie od liczebności Zgromadzenia Walnego oraz sekretarza. Członkowie Zarządu nie mogą wchodzić w skład Prezydium Zgromadzenia Walnego, obrady odbywają się według zatwierdzonego porządku obrad. Prawo przemawiania poza kolejnością służy delegatom władz administracji ogólnej. Oddziału Powiatowego Związku oraz zarządu gminy.

§ 16 Obrady Zgromadzenia Walnego są ważne przy obecności co najmniej 1/3 ogólnej ilości członków Sowarzyszenia, z wyjątkiem Zgromadzenia, mającego decydować o rozwiązaniu Sowarzyszenia. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał, dotyczących mianowania członków honorowych oraz kupna i sprzedaży nieruchomości; do ważności uchwał, zapadających w powyższych sprawach, wymagana jes większość 2/3 głosów obecnych na Zgromadzeniu Walnym członków Sowarzyszenia.

Głosowanie odbywa się zasadniczo jawnie, jednakże na żądanie 1/5 obecnych przewodniczący zarządza tajność głosowania. Wybory odbywają się tajnie, w razie braku sprzeciwu dopuszczalny jest wybór przez aklamację.

Jeżeli Zgromadzenie Walne nie odbyło się z powodu nieprzybycia dostatecznej liczby członków, a w zawiadomieniach o Zgromadzeniu Walnym nie został wyznaczony drugi termin, który może być wyznaczony co najmniej w jedną godzinę po pierwszym terminie, Zarząd powinien zwołać je powtórnie najdalej w terminie 14 dni, z tym samym porządkiem obrad. Zebranie, wyznaczone lub zwołane w drugim terminie, jest ważne bez względu na liczbę obecnych członków.

§ 17. Do zakresu uprawnień Zgromadzenia Walnego należy:

a) wybór Prezesa, cznoków Zarządu, kandydata na Naczelnika Straży oraz Komisji Rewizyjnej;

b) uchwalenie wniosków Zarządu o nadanie członkostwa honorowego Stowarzyszenia;

c) uchwalenie planów działalności i budżetu rocznego;

d) zatwierdzenie sprawozdań z działalności kasowych Zarządu oraz sprawozdań Komisji Rewizyjnej;

e) uchwalenie wniosków o nabyciu i zbyciu nieruchomości oraz obciążaniu ich zobowiązaniami;

f) decydowanie o przyjęciu warunkowych zapisów i darowizn;

g) rozstrzyganie skarg na działalność Zarządu;

h) ustanawianie wysokości składek członkowskich;

l) decydowanie w sprawach, wniesionych przez Zarząd pod obrady Zgromadzenia Walnego, a dotyczących wykonania postanowień statutu niniejszego;

k) decydowanie o rozwiązaniu Stowarzyszenia.

§ 18. Przebieg i uchwały Zgromadzenia Walnego wpisuje się do osobnej księgi protokółów i opatruje podpisami przewodniczącego i sekretarza Zgromadzenia. Księgę protokółów przechowuje się w lokalu Stowarzyszenia lub u Prezesa Zarządu. Odpis protokółu przesyła Zarząd w ciągu 21 dni powiatowej władzy administracji ogólnej oraz Zarządowi Oddziału powiatowego Związku.

Zarząd

§ 19. Zarząd Stowarzyszenia składa się: z Prezesa, Naczelnika Straży, z 3-ch do 6-ciu członków Zarządu, zależnie od ilości członków Stowarzyszenia, oraz przedstawiciela miejscowej gminy, delegowanego przez jej przełożonego.

Zarząd jest wybierany na okres 3-letni. W razie ustąpienia członka Zarządu w ciągu tego okresu Zgromadzenie Walne wybiera na jego miejsce innego członka, którego kadencja trwa do końca 3-letniego okresu urzędowania całego Zarządu.

Zarząd może kooptować nowego członka na opróżnione miejsce, jednak obowiązany jest kandydaturę jego przedstawić na najbliższym Zgromadzeniu Walnym do zatwierdzenia.

Czynności swe Zarząd obejmuje po zatwierdzeniu go przez Zarząd Oddziału Powiatowego Związku.

Zatwierdzeniu podlegają również kandydatury członków kooptowanych.

§ 20. Jeżeli Zarząd nie przejawia działalności, nakazanej przez Statut, nieprawidłowo prowadzi gospodarkę, działa na szkodę Związku, albo też nie stosuje się do uchwał i zarządzeń władz i organów związkowych, może być decyzją Zarząd Oddziału Powiatowego Związku rozwiązany.

W tym przypadku Zarząd Oddziału Powiatowego zwołuje najdalej w ciągu 3-ch miesięcy od daty rozwiązania Zgromadzenie Walne w celu dokonania wyboru nowego Zarządu.

Do czasu ukonstytuowania się nowego Zarządu władzę wykonawczą w Stowarzyszeniu sprawuje Komisja Zarządzająca w składzie 3-ch osób, wyznaczona przez Zarząd Oddziału Powiatowego. Nie może ona jednak w tym czasie nabywać ani zbywać majątku Stowarzyszenia, ani też obciążać go jakimikolwiek zobowiązaniami.

Rozwiązanemu Zarządowi Stowarzyszenia przysługuje prawo odwołania się w ciągu 21 dni do Zarządu właściwego okręgu wojewódzkiego Związku.

W razie rozwiązania Zarządu Naczelnik Straży pozostaje na swym stanowisku do czasu zatwierdzenia przez władze jego następcy.

§ 21. Prezes Zarządu reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz, czuwa nad całokształtem jego prac, przewodniczy na posiedzeniach Zarządu oraz podpisuje wraz z sekretarzem lub Naczelnikiem wszelką korespondencję. Prezes jest zwierzchnikiem wszystkich członków Stowarzyszenia. Uprawnienia swoje może on przekazywać Wiceprezesowi, którym z urzędu jest Naczelnik Straży. Wiceprezes zastępuje Prezesa w razie nieobecności lub choroby.

Zarząd powołuje spośród siebie sekretarza, skarbnika i gospodarza, a w miarę potrzeby 2-go Wiceprezesa.

Czynności szczegółowe wyżej wymienionych określa regulamin wewnętrzny.

Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes, przy czym zawiadomienia o posiedzeniu powinny być doręczone co najmniej na 3 dni przed terminem oraz zawierać proponowany porządek obrad. Posiedzenie jest ważne przy obecności Prezesa i Naczelnika, w razie ich choroby lub nieobecności — ich zastępców, oraz co najmniej 2-ch członków Zarządu. Uchwały zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego obrad.

Przebieg obrad i treść uchwał zapisuje sekretarz do księgi protokółów.

§ 22. Wszelkiego rodzaju umowy, zobowiązania, akty i pełnomocnictwa podpisują w imieniu Stowarzyszenia: Prezes lub urzędnicy, w jego zastępstwie Wiceprezes oraz 2-ch członków Zarządu.

Czeki bankowe podpisuje Prezes lub Wiceprezes i skarbnik lub jeden członek Zarządu, upoważniony do tego przez Prezesa.

§ 23. Do zakresu uprawnień Zarządu należy:

a) przyjmowanie i zwalnianie oraz usuwanie członków Stowarzyszenia;

b) określanie na wniosek Naczelnika Straży liczebności Ochotniczej Straży Pożarnej zgodnie z obowiązującymi zasadami, oraz wyznaczanie członków Stowarzyszenia do tejże Straży;

c) opracowywanie i ustalanie wniosków na Zgromadzenie Walne, a w szczególności planu prac i budżetu oraz sprawozdań z działalności i kasowych;

d) przyjmowanie bezwarunkowych darowizn i zapisów;

e) decydowanie w sprawach zaopatrzenia i gospodarki Straży Pożarnej oraz zatwierdzanie na wniosek Naczelnika Straży planów wyszkolenia i prac Straży;

f) wykonywanie budżetu, uchwalonego przez Zgromadzenie Walne;

g) wyznaczanie delegatów na zjazdy, konkursy, pokazy itp.;

h) przedstawianie Zarządowi oddziału powiatowego Związku na wniosek Naczelnika Straży kandydata na jego zastępcę oraz mianowanie dowódców plutonów;

i) mianowanie i zwalnianie płatnych pracowników Straży oraz ustalanie dla nich warunków pracy i wynagrodzenia;

k) udzielanie nagród i kar regulaminowych członkom Stowarzyszenia;

l) zwoływanie Zgromadzeń Walnych i układanie ich porządku obrad oraz wykonywanie uchwał tychże Zgromadzeń;

m) inicjowanie i wykonywanie wszelkich innych prac, wynikających z postanowień statutu niniejszego oraz regulaminu wewnętrznego, jak również wyznaczanie kierowników tych prac.

Część IV

Organizacja Ochotniczej Straży Pożarnej

§ 24. Członkowie czynni Stowarzyszenia, wyznaczeni przez Zarząd w myśl § 4 pkt. a) statutu niniejszego, stanowią Ochotniczą Straż Pożarną w . . . .

Niepełnoletni członkowie Stowarzyszenia mogą należeć do Ochotniczej Straży Pożarnej tylko wówczas, jeżeli ukończyli 18 lat, wykażą się dobrym stanem zdrowia oraz pisemnym zezwoleniem rodziców. Osoby te biorą czynny udział w pracach Stowarzyszenia, korzystają z urządzeń Stowarzyszenia na równi z jego członkami oraz podlegają obowiązującym regulaminom wewnętrznym.

§ 25. Bezpośrednim przełożonym Straży jest Naczelnik Straży, a w razie jego nieobecności zastępca Naczelnika.

Naczelnik Straży ma do pomocy dowódców plutonów oraz w razie potrzeby adiutanta, wyznaczonego spośród członków Straży.

Zależnie od liczebności i zaopatrzenia w sprzęt Straż składa się z jednego lub więcej plutonów lub drużyn specjalnych. Pluton nie może liczyć mniej niż 16 ludzi.

Ustrój szczegółowy Straży oraz organizację służby określają obowiązujące regulaminy i instrukcje.

§ 26. Naczelnikiem Straży oraz Zastępcą Naczelnika Straży może być tylko osoba odpowiadająca warunkom, określonym ustawowo.

Naczelnik Straży, a w razie jego nieobecności Zastępca Naczelnika jest odpowiedzialny przed właściwymi władzami administracyjnymi oraz przed Zarządem Stowarzyszenia za stan organizacji i wyszkolenia Straży oraz za działalność Straży przy wykonywaniu przez nią jej obowiązków.

Kandydatury Naczelnika Straży i jego Zastępcy podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd właściwego Oddziału Powiatowego Związku, który przedstawia je (wraz ze swoją opinią) do zatwierdzenia przez władzę, określoną ustawowo. Czynności swe wyżej wymienieni obejmują na stałe po zatwierdzeniu ich przez władzę.

§ 27. Naczelnikowi Straży służy prawo i obowiązek:

a) bezpośredniego kierowania szkoleniem członków Straży i zaopatrywaniem jej w sprzęt oraz zarządzania w ramach zatwierdzonego przez Zarząd Stowarzyszenia planu zbiórek, ćwiczeń, alarmów, kursów, egzaminów itp.;

b) wyłącznego dowodzenia Strażą lub jej częścią podczas pożaru oraz we wszystkich innych przypadkach, w których Straż lub jej część wypełnia ustawowe oraz statutowe obowiązki;

c) kierowania czynnościami innych osób i organów samorządowych, biorących udział w akcji ratowniczej, prowadzonej przez Straż;

d) udzielania pomocy i ratunku w razie pożaru lub innych klęsk na polecenie władzy lub gdy taka pomoc i ratunek są konieczne;

e) odwoływania się do władz administracyjnych i samorządowych o udzielenie Straży pomocy przy prowadzeniu akcji ratowniczej oraz zgłaszania swych uwag i wniosków w sprawie zapobiegania pożarom na obszarze działalności Straży;

f) utrzymywania w Straży ładu i karności, udzielania regulaminowych nagród i kar, aż do zawieszenia członka Straży, niekarnego podczas służby;

g) przedstawiania Zarządowi Stowarzyszenia kandydatów na zastępcę i dowódców plutonów oraz mianowania podoficerów Straży;

h) składania Zarządowi Stowarzyszenia sprawozdań z prac Straży.

§ 28. Wyżej wymienione prawa i obowiązki Naczelnika Straży przejmuje w razie jego choroby lub nieobecności Zastępca Naczelnika.

Za czynności, przekazane Zastępcy na stałe, Naczelnik Straży ponosi odpowiedzialność przed Zarządem Straży oraz przed władzami administracyjnymi.

Zastępca Naczelnika, dowódcy plutonów oraz adiutant stanowią radę Straży, jako organ doradczy Naczelnika Straży w sprawach, związanych z wyszkoleniem i zaopatrzeniem Straży.

§ 29. Członkowie Straży są obowiązani:

a) poddać się karnie rozkazom i zarządzeniom Naczelnika Straży, jego Zastępcy oraz innych statutowych przełożonych;

b) brać czynny udział w zarządzonych ćwiczeniach i przeszkoleniach Straży oraz zapoznać się z obowiązującymi instrukcjami i przepisami;

c) w razie alarmu przybywać niezwłocznie na oznaczone miejsce zbiórki w należytym umundurowaniu i uzbrojeniu oraz nie opuszczać wyznaczonego posterunku bez zezwolenia bezpośredniego przełożonego;

d) używać powierzonego im munduru ćwiczebnego, uzbrojenia i sprzętu Straży wyłącznie do celów służbowych.

§ 30. Ochotnicza Straż Pożarna obowiązana jest udzielać niezwłocznie pomocy i ratunku na obszarze jej działania w razie pożaru lub innych klęsk, jak również w akcji obrony biernej przeciwlotniczej i przeciwgazowej, w innych zaś przypadkach — na polecenie władzy lub gdy potrzebna jest zorganizowana pomoc przy użyciu sprzętu ratowniczego, a na miejscu brak jest odpowiedniej organizacji, przeznaczonej do takich celów.

W szczególności Straż obowiązana jest pełnić obowiązki pogotowia okręgowego w znaczeniu ustawowym, jeżeli obowiązek ten zostanie jej powierzony przez władze zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz podporządkować się ustalonym zasadom współdziałania z innymi Strażami i organami podczas niesienia ratunku i pomocy.

§ 31. W razie zawieszenia w czynnościach Naczelnika Straży, jego Zastępcy lub innego samoistnego kierownika poszczególnej jednostki Straży w trybie przewidzianym ustawowo, Zarząd Stowarzyszenia obowiązany jest przeprowadzić na żądanie władzy zawieszającej dochodzenie przeciwko zawieszonemu oraz wyniki jego zakomunikować tejże władzy.

§ 32. Członkowie Straży powinni być przez Zarząd Stowarzyszenia ubezpieczeni od wypadków lub śmierci podczas pełnienia obowiązków służbowych — w instytucji, wskazanej przez Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Obowiązek ten ustaje z chwilą uregulowania tej sprawy w drodze przepisów obowiązujących lub też jeżeli przyjął go na siebie zarząd miejscowej gminy lub przedsiębiorstwa, utrzymującego straż.

Część V

Fundusze Stowarzyszenia i Komisja Rewizyjna

§ 33. Fundusze Stowarzyszenia tworzą się:

a) ze składek członkowskich;

b) ze składek mieszkańców gminy . . . . . . wypłacanych w drodze ich dobrowolnej uchwały;

c) z subwencyj, przewidzianych ustawowo na cele miejscowej obrony przeciwpożarowej;

d) z zapisów, darowizn i zasiłków instytucyj oraz zakładów i towarzystw ubezpieczeniowych;

e) z dochodów od majątku, procentów, przedsiębiorstw oraz imprez, urządzanych na cele Straży.

Fundusze mogą być używane w trybie, ustalonym w statucie niniejszym, wyłącznie na cele w nim określone, a stanowiące wykonanie zadań Stowarzyszenia.

§ 34. Fundusze Stowarzyszenia powinny być lokowane w instytucjach finansowych publiczno-prawnych, bądź też wymieniane na papiery wartościowe, posiadające bezpieczeństwo pupilarne. Za straty, wynikłe wskutek odstępstwa od tej zasady, winny członek Zarządu odpowiada osobistym majątkiem.

Zarząd obowiązany jest sporządzać corocznie szczegółowe sprawozdanie kasowe, które przedstawi Zgromadzeniu Walnemu do zatwierdzenia. Sprawozdanie to powinno być wyłożone przez Zarząd w wiadomym miejscu do przejrzenia wszystkim członkom Stowarzyszenia, co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia Walnego. Sprawozdania Zarząd przesyła ponadto powiatowej władzy administracjj ogólnej oraz Zarządowi Oddziału Powiatowego Związku.

§ 35. Do sprawdzania gospodarki, ksiąg kasowych i rachunkowości, prowadzonych przez Zarząd, powołuje Zgromadzenie Walne corocznie Komisję Rewizyjną w składzie Przewodniczącego, 2-ch członków i 2-ch zasępców. Do Komisji Rewizyjnej nie mogą być wybierani członkowie Zarządu.

Komisja Rewizyjna obowiązana jest badać stan majątku, księgi i rachunkowość Straży z własnej inicjatywy, na żądanie Zarządu Stowarzyszenia, Zarządu właściwego Oddziału Powiatowego Związku oraz powiatowej władzy administracji ogólnej. Wnioski swoje przedstawia Komisja na piśmie Zgromdzeniu Walnemu oraz zainteresowanym władzom. Protokóły i wnioski Komisji muszą być podpisane przed ich ogłoszeniem przez przewodniczącego i 2-ch członków lub

też członka i jednego z zastępców jeżeli drugi członek nie może wziąć udziału w pracach Komisji.

Dowody i akta kasowe oraz księgi inwentarzowe powinny być okazywane Komisji Rewizyjnej oraz organom nadzorczym władz związkowych na ich żądanie.

Jeżeli Stowarzyszenie korzysta z zapomóg pieniężnych miejscowej gminy, w skład Komisji Rewizyjnej wchodzi jako jeden z dwóch członków przedstawiciel gminy, wyznaczony przez jej przełożonego. Jeżeli gmina nie deleguje swego przedstawiciela, na jego miejsce wchodzi jeden z zastępców.

Sposób odwoływania się do sądu określa jego regulamin.

Część VI

Rozstrzyganie sporów

§ 36. Spory i zatargi, wynikłe pomiędzy członkami Stowarzyszenia, jeżeli dotyczą spraw honorowych, rozstrzyga oddział Związkowego Sądu Honorowego, istniejący przy Oddziale Powiatowego Związku.

Spory i zatargi, dotyczące spraw organizacyjnych rozstrzyga Zarząd Stowarzyszenia, od którego decyzji służy prawo odwołania się w ciągu 14 dni do Zgromadzenia Walnego.

Sposób odwoływania się do sądu określa jego regulamin.

Część VII

Rozwiązanie Stowarzyszenia

§ 37. Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić w sposób, ustanowiony w obowiązującym prawie o stowarzyszeniach, bądź uchwałą Zgromadzenia Walnego, zatwierdzoną przez Zarząd Oddziału Powiatowego Związku.

Zawiadomienia o terminie Zgromadzenia Walnego, na którym ma być głosowany wniosek o rozwiązaniu, powinny być rozesłane wraz z porządkiem obrad co najmniej na 4 tygodnie przed terminem. Wniosek o rozwiązaniu jeżeli nie wychodzi od Zarządu, powinien być zgłoszony na jego ręce pisemnie i podpisany co najmniej przez połowę ogólnej liczby członków, uprawnionych do udziału w Zgromadzeniu Walnym z głosem decydującym. O terminie posiedzenia zawiadamia Zarząd Stowarzyszenia również Zarząd Oddziału Powiatowego Związku.

§ 38. W razie zatwierdzenia uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia likwidacja jego może rozpocząć się najwcześniej po upływie 6-ciu miesięcy od daty zatwierdzenia. Likwidację przeprowadza Komisja Likwidacyjna, wybrana przez Zgromadzenie Walne w składzie przewodniczącego i 4-ch członków.

Majątek, będący własnością Stowarzyszenia, przechodzi na rzecz Związku do dyspozycji Zarządu Oddziału Powiatowego Związku, który po porozumieniu z powiatową władzą administracji ogólnej powinien użyć go na cele przeciwpożarowe w miejscowości, w której Stowarzyszenie istniało lub też w miejscowej gminie. Majątek, będący w posiadaniu Stowarzyszenia, a stanowiący własność osób trzecich, przechodzi do tychże osób do ich dyspozycji.

Załącznik do § 3.

Wzór ogłoszenia o rejestracji

Na zasadzie postanowienia wojewody . . . . . wciągnięto w dn. . . . . . . 194 . . do rejestru stowarzyszeń . . . . . . Urzędu Wojewódzkiego nasępujące sowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej, których cel i środki działania określone są w statucie wzorowym ogłoszonym w Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 35 z 1935 r.

Nr porz.	Nr rej.	Nazwa i siedziba Stowarzyszenia
1		
2		
3		
4		
5		

Terenem działalności wyżej wymienionych Stowarzyszeń są miejscowości, w których mają swoją siedzibę oraz okolica w promieniu 5 km.

Wojewoda:

OBJAŚNIENIA

1) do § 3 — W myśl Rozp. Min. Adm. Publ. . . . . . 17 lipca 1945 r. w sprawie zmiany rozp. Min. S. W. z dnia 10 grudnia 1932 r. o rejestracji słów, opłata za ogłoszenie o rejestracji statutu ochotniczej straży pożarnej wynosi 50 zł, za ogłoszenie o zmianie statutu tejże straży 25 zł. — Co do wysokości opłat za odpisy i wyciągi z rejestru mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy o opłatach stemplowych (p. Dz. U. R. P. Nr 24 poz. 142 z 1945 r.).
2) do § 5 statutu — obecnie Min. Adm. Publ.

Poz. 48

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dn. 16 października 1937 r.

o rozmieszczeniu, liczebności i zaopatrzeniu miejscowych straży (pogotowi) pożarnych i uznaniu straży pożarnych za miejscowe

(Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej z dn. 17 listopada 1937 r. Nr 78, poz. 573).

Na podstawie art. 10 pkt. 1), 2) i 4) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządzam co następuje:

I. O rozmieszczeniu i liczebności miejscowych straży i okręgowych pogotowi pożarnych.

§ 1. Rozmieszczenie straży pożarnych powinno być takie, aby obszar działania straży obejmował w zasadzie jedno osiedle.

Starostwo może zezwolić na utworzenie dla kilku osiedli położonych na obszarze jednej gminy wspólnej straży pożarnej, jeżeli straż taka będzie w stanie zapewnić na obszarze swego działania należytą ochronę przed pożarami i innymi klęskami.

§ 2. W gminach miejskich, których obszar wynosi ponad 50 km², straż powinna być podzielona na oddziały, rozmieszczone w różnych dzielnicach miasta. W innych gminach straż może być podzielona na oddziały, o ile warunki miejscowe tego wymagają.

Oddział stanowi samoistną jednostkę straży pożarnej i może składać się najwyżej z 3 plutonów.

§ 3. Siedzibą okręgowego pogotowia pożarnego powinno być osiedle położone możliwie w środku obszaru działania pogotowia, posiadające najlepsze warunki szybkiego udzielenia pomocy, w szczególności o ile chodzi o łatwość wezwania pogotowia oraz przejazdu do innych miejscowości.

§ 4. Obszar działania okręgowego pogotowia pożarnego powinien być dostosowany do jego możności udzielania szybkiej pomocy wszyskim osiedlom, objętym działalnością pogotowia, nie może jednak obejmować mniej niż dwie gminy, ani też więcej niż obszar jednego powiatu.

§ 5. Podstawą przy ustalaniu liczebności straży i pogotowi pożarnych jest pluton, składający się z trzech sekcji i stanowiący zespół 25 ludzi w zmianie służbowej wyposażony w odpowiednie środki przewozowe oraz w sprzęt wystarczający do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

§ 6. Ilość plutonów straży lub pogotowia uzależnia się od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk na obszarze działania straży lub pogotowia, który określa się według:

1. obszaru działania straży lub pogotowia i liczby mieszkańców zamieszkałych na tym obszarze,
2. sposobu zabudowania, liczby i rodzaju budynków,
3. stanu zaopatrzenia w wodę,
4. charakteru przemysłowego (ilości i rodzaju zakładów przemysłowych),
5. charakteru specjalnego (uzdrowiska, położenia nadgraniczne, obieky użyteczności publicznej, obiekty wojskowe itp.).

§ 7. Ilość plutonów straży lub pogotowi ustalona w zależności od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk, może być zmniejszona w zależności od:

1. odległości sąsiednich straży i pogotowi pożarnych,
2. sprawności, stanu liczebnego oraz stopnia wyszkolenia i wyposażenia w sprzęt straży pożarnych prywatnych znajdujących się na obszarze działania straży lub pogotowia,
3. warunków ułatwiających udzielenie szybkiej pomocy przez straże lub pogotowia sąsiednie (warunki drogowe, zmotoryzowane środki przewozowe, sygnalizacja alarmowa),
4. ilości i rodzajów ochronnych urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się na obszarze działania straży lub pogotowia.

W wyjątkowych wypadkach, gdy środki finansowe gminy nie pozwalają na utrzymanie straży lub pogotowia w składzie przewidzianym w § 5, wojewoda, o ile warunki wymienione w ust. 1 na to pozwalają, może zezwolić, aby straż lub pogotowie liczyło mniej niż jeden pluton, nie mniej jednak niż jedna sekcja w składzie co najmniej 8 ludzi i wyposażona w sprzęt wystarczający do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

§ 8. Przełożony gminy [1]) po wysłuchaniu kolegium zarządu gminy obowiązany jest opracować plan rozmieszczenia i liczebności miejscowych straży pożarnych oraz ustalić liczbę plutonów dla każdej straży.

Plany rozmieszczenia i liczebności straży oraz liczbę plutonów dla każdej straży zatwierdza starosta, a w Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszwę [2]).

II. O zaopatrzeniu straży i pogotowia w sprzęt.

§ 9. W gminach miejskich liczących ponad 40.000 mieszkańców wszystkie plutony (sekcje) straży pożarnej powinny być zmotoryzowane.

W gminach miejskich liczących od 10.000 do 40.000 mieszkańców straże pożarne powinny posiadać co najmniej jeden pluton zmotoryzowany.

W gminach liczących mniej niż 10.000 mieszkańców straże pożarne mogą nie posiadać plutonów zmotoryzowanych.

Okręgowe pogotowia pożarne powinny być zmotoryzowane.

§ 10. Pluton zmotoryzowany straży lub pogotowia powinien być zaopatrzony w trzy samochody, z których każdy powinien być wyposażony w sprzęt potrzebny do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej.

Pluton niezmotoryzowany straży pożarnej powinien być zaopatrzony w dwa wozy konne, wyposażone w sprzęt potrzebny do przeprowadzenia samodzielnej akcji ratowniczej oraz w trzy beczkowozy konne do przewozu wody.

§ 11. Za podstawę zaopatrzenia straży w sprzęt techniczny, który składa się ze sprzętu: burzącego, gaśniczego, łącznościowego, ochronnego, oświetleniowego, przeciwgazowego, ratowniczego, sanitarnego, wodnego i specjalnego, służą wzorowe zestawy sprzętu ustalone przez Ministra Spraw Wewnęrznych. [3])

Przełożony gminy [1]) ustala szczegółowy wykaz rodzaju i ilości sprzętu potrzebnego do każdej straży lub pogotowia w zależności od stopnia niebezpieczeństwa pożarów lub innych klęsk na obszarze działania straży lub pogotowia (§ 3)

§ 12. Sprzęt powinien być przechowywany w zamkniętych pomieszczeniach (remizach strażackich) i utrzymywany w takim stanie, aby był zdolny do natychmiastowego użycia przy akcji ratunkowej.

Klucze od pomieszczeń ze sprzętem powinny być przechowywane przez naczelników straży lub pogotowi albo przez ich zastępców w sposób zapewniający natychmiastową możność ich użycia.

Kontrolę nad należytym utrzymaniem, przechowywaniem i gotowością sprzętu sprawują przełożeni gminy [1]) przy pomocy naczelników straży i pogotowi.

III. O warunkach jakim powinny odpowiadać straże pożarne ochotnicze lub prywatne, aby mógł im być nadany charakter straży miejscowych

§ 13. Charakter straży miejscowej może być nadany tylko takiej straży pożarnej, która odpowiada następującym warunkom:

a) ilość plutonów (sekcji) straży odpowiada wymaganiom planu, o którym mowa w § 6,

b) co najmniej $^3/_4$ spośród czynnych członków straży posiada wyszkolenie fachowe według programów, ustalonych właściwymi przepisami,

c) poszczególne plutony posiadają całkowite wyposażenie w sprzęt pożarniczy,

d) straż jest wyposażona w potrzebną ilość urządzeń sygnalizacyjnych i alarmowych, zapewniających szybkie wezwanie członków straży do akcji ratunkowej;

e) straż istnieje co najmniej od roku i wyniki jej dotychczasowej pracy są zadawalające.

§ 14. Nadanie charakteru miejscowej straży pożarnej tej straży, która nie odpowiada warunkom w § 13 lit. b, c, lub d, może nastąpić tylko z zastrzeżeniem, że brakujące warunki zostaną dopełnione w określonym terminie.

§ 15. W razie gdyby straż przestała odpowiadać warunkom uzasadniającym nadanie jej charakteru miejscowego, starosta po przeprowadzeniu szczegółowej inspekcji straży i po wysłuchaniu opinii zainteresowanej gminy i wydziału powiatowego, pozbawi straż pożarną charakteru miejscowej pożarnej.

IV. Przepisy przejściowe.

§ 16. Wojewoda określi, które osiedla mają charakter przemysłowy lub specjalny (§ 6 pkt. 4, 5), oraz kolejność, w jakiej powinna następować organizacja straży na terenie poszczególnych gmin województwa w zależności od stanu finansowego gminy.

Przy ustalaniu kolejności należy uwzględnić charakter przemysłowy i specjalny osiedli na terenie gmin.

§ 17. Okres, w którym powinno nastąpić zaopatrzenie straży lub pogotowi w sprzęt, nie może przekraczać lat trzech.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, wojewoda może przedłużyć okres zaopatrzenia straży lub pogotowia do lat pięciu.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OBJANIENIA.

1) do § 8 ust. 1, do § 11 ust. 2, do 12 ust. 3 — p. objaśnienie 1 — do ust. z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.
2) do § 8 ust. 2 — obecnie Prezydent m. stoł. Warszawy.
3) do § 11 — obecnie Minister Adm. Publ.

Poz. 49

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 31 października 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu o zapobieganiu powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w budynkach

(Dziennik Ustaw R. P. Nr 87, poz. 590 z 1938 r.)

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisom rozporządzenia niniejszego podlegają wszelkie budynki mieszkalne, przeznaczone do użytku publicznego, mieszczące zakłady użyteczności publicznej, oraz budynki mieszczące lokale urzędowe, biurowe, przemysłowe, handlowe, składy itp.

§ 22. Zabrania się przechowywania i gromadzenia na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów budynków wymienionych w § 1 jkichkolwiek materiałów łatwopalnych, a w szczególności: słomy, trawy morskiej, drzewa, wełny drzewnej, wiórów drzewnych, papieru, szmat, olejów mineralnych, celuloidu itp. oraz przedmiotów wykonanych w całości lub w przeważającej części z takich materiałów.

§ 3. Zabrania się przechowywania i gromadzenia na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów, w korytarzach piwnicznych, klatkach schodowych, przejściach i przejazdach w budynkach wymienionych w § 1 jakichkolwiek przedmiotów w sposób, utrudniający przejazd lub przejście.

§ 4. Wszelkie przedmioty, znajdujące się na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów, w korytarzach piwniczych, klatkach schodowych, przejściach i przejazdach w budynkach wymienionych w § 1, powinny być tak przechowywane. aby mogły być niezwłocznie usunięte z tych pomieszczeń do innych części budynku.

§ 5. Obowiązek przestrzegania przepisów §§ 2, 3 i 4 ciąży:

1) jeśli chodzi o pomieszczenia, których używanie związane jest z jednym mieszkaniem — na głównym lokatorze tego mieszkania,

2) we wszystkich innych wypadkach — na właścicielu budynku lub osobie zarządzającej budynkiem, jeśli właściciel osobiście tego zarządu nie sprawuje.

§ 6. Przepisy § 2 nie dotyczą budynków, jeżeli konstrukcje dachów tych budynków są wykonane z żelazobetonu, o grubości płyty co najmniej 8 cm lub z żelaza, pokryte płytami o tej samej wytrzymałości na przebicie, a stropy tych budynków są wykonane w całości z materiałów ognioodpornych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie:

1) na obszarze miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych [1]) w 14 dni po ogłoszeniu,

2) na obszarze pozostałych miejscowości w 14 dni po wydaniu przez właściwych wojewodów odpowiednich zarządzeń.

UBJAŚNIENIA

1) do § 7 ust. 1 — tj. miast liczących ponad 25.000 mieszkańców, wydzielonych z pow. związku samorządowego na podstawie dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. o tymcz. ordynacji powiatowej dla obszarów Polski b. zaboru rosyjskiego (Dz. Pr. Nr 13 poz. 141 z 1919 r.).

Poz. 50

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 marca 1939 r.

o zwalnianiu od niektórych obowiązków, wynikających z ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami

Na podstawie art. 29 ust. (2) ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządza się co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365), paragrafy, powołane bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Od obowiązków, określonych w art. 28, zwalnia się:

1) posłów na Sejm i senatorów [1]);

2) zawodowych konsulów państw obcych i przydanych im zawodowych urzędników oraz członków ich rodzin prowadzących wspólne z nimi gospodarstwo domowe, jeżeli posiadają obywatelstwo państwa wysyłającego i z zastrzeżeniem wzajemności.

§ 3. Od obowiązków, określonych w art. 28 ust. (2) pkt. 1), 2) i 3, zwalnia się:

1) funkcjonariuszów państwowych i pracowników kontraktowych w urzędach państwowych oraz pracowników przedsiębiorstw, zakładów i intsytucyj państwowych [2]);

2) sędziów i prokuratorów sądów powszechnych, sędziów sądów administracyjnych oraz asesorów i aplikantów sądowych;

3) personel nauczający i pomocniczy w szkołach państwowych, publicznych i prywatnych wszystkich kategoryj, stopni i typów;

4) przełożonych gmin i urzędujących ich zastępców, sołtysów i urzędujących podsołtysów, funkcjonariuszów samorządowych i pracowników samorządowych przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj;

5) pracowników zakładów użyteczności publicznej:

6) pracowników prywatnych przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj, które pracują na rzecz obrony Państwa;

7) pracowników instytucyj ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy [3]);

— jeżeli w czasie pożaru lub innej klęski spełniają obowiązki wynikające z ich stanowiska.

§ 4. Od obowiązków, określonych w art. 28 ust. (2) pkt. 4), zwalnia się:

1) osoby czasowo w gminie przebywające;

2) osoby, nie będące właścicielami lub użytkownikami nieruchomości położonych na obszarze gminy miejsca ich zamieszkania;

3) kobiety;

4) mężczyzn do lat 17;

5) czynnych członków Korpusu Technicznego Związku Straży Pożarnych R. P. oraz czynnych członków straży pożarnych i okręgowych pogotowi pożarnych;

6) uczniów szkół średnich, szkół zawodowych i słuchaczów rzeczywistych szkół akademickich;

7) uczniów kursów (szkół) wojskowego przysposobienia specjalnego;

8) duchownych i zakonników uznanych w Państwie wyznań religijnych oraz uczniów seminariów duchownych i nowicjuszów zakonów.

§ 5. Od obowiązków, określonych w art. 28 ust. (2) pkt. 5), zwalnia się:

1) kobiety mające powyżej lat 40;

2) czynnych członków Korpusu Technicznego Związku Straży Pożarnych R. P. oraz czynnych członków straży pożarnych ochotniczych, zawodowych, prywatnych i okręgowych pogotowi pożarnych;

3) osoby, wymienione w § 4 pkt. 1), 6), 7) i 8.

§ 6. Od obowiązków, określonych w art. 28 ust. (2) pkt. 4) i 5), zwalnia się osoby wymienione w § 3, co do których ich władze przełożone stwierdzą, że wykonywanie tych obowiązków może odbić się istotnie ujemnie na toku urzędowania lub pracach w danym urzędzie, przedsiębiorstwie, zakładzie lub instytucji.

§ 7. (1) Osoby, na których ciąży obowiązek określony w art. 28 ust. (2) pkt. 4), mogą wykonywać go przez zastępcę.

(2) Zastępcze wykonanie tego obowiązku nie może być powierzone osobom, wymienionym w art. 29 ust. (1) oraz w § 4 pkt. 3), 4), 6) i 7).

(3) Przełożony gminy może zakazać zastępczego wykonania tego obowiązku przez osoby karane za przestępstwa z chęci zysku lub za zbrodnie przeciwko Państwu.

§ 8. Za wykonanie obowiązku, określonego w art. 28 ust. (2) pkt. 4), odpowiedzialna jest osoba, która podjęła się wykonania tego obowiązku zastępczo.

§ 9. (1) Obowiązki, określone w art. 28 ust. (2) pkt. 5), mogą być na wniosek osoby obowiązanej zamienione przez przełożonego gminy na obowiązek świadczeń w naturze na cele ochrony przed pożarami i innymi klęskami, jeżeli liczba obowiązanych do służby w straży pożarnej przymusowej, przewyższa liczbę, potrzebną do zapewnienia na obszarze działania straży należytej ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

(2) Świadczenia w naturze mogą być wykonane tylko na obszarze tej gminy, która powołała obowiązanego do wykonania obowiązków.

§ 10. Świadczenia w naturze (§ 9) polegają na:

1) dostarczeniu środków przewozowych lub inwentarza pociągowego;

2) wykonania określonych robót;

3) czasowym odstąpieniu przedmiotów, potrzebnych do wykonania robót;

4) odstąpieniu własności materiałów, potrzebnych do wykonania robót.

§ 11. 1) Wartość zamiennych świadczeń w naturze określa się dniówkami robocizny pieszej.

(2) Roczna wysokość zamiennych świadczeń w naturze odpowiada 7 dniówkom robocizny pieszej.

(3) Przy obliczaniu wartości zamiennych świadczeń w naturze, przyjmuje się równowartość pieniężną dniówki robocizny pieszej, ustaloną przez rady gminne (miejskie) w wykonaniu przepisów o świadczeniach rzeczowych w naturze na niektóre cele publiczne.

(4) W gminach, nie stosujących na swoim obszarze świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne, równowartość pieniężną dniówki robocizny pieszej ustalają corocznie właściwe rady gminne (miejskie) w drodze uchwał, do których mają zastosowanie przepisy art. 65 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294).

§ 12. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych [4]).

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UBJAŚNIENIA

1) do § 2 — 1 — obecnie członków ciał ustawodawczych.
2) do § 3 — 1 — zaliczyć tutaj należy również członków Rad Narodowych.
3) do § 3 — 7 — Fundusz Pracy, obecnie nieczynny.
4) do § 12 — obecnie Min. Adm. Publ.

Poz. 51

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 kwietnia 1939 r.

o obowiązkach ludności w wypadkach pożarów lub innych klęsk

(Dziennik Ustaw R. P. Nr 37, poz. 242 z 1939 r.)

Na podstawie art. 28 ust. (3) i 52 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządzam co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznaczają artykuły ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365).

§ 2. Wykonanie obowiązków, określonych w art. 28 ust. (2) pkt. 1), 2) i 3) polega na:

1) dostarczaniu i podawaniu wody i innych środków ratowniczych do zapobieżenia rozszerzania się pożarów lub innych klęsk,

2) Pracy ze sprzętem ratunkowym,

3) usuwaniu przedmiotów zagrożonych przez pożar lub inną klęskę,

4) dogaszaniu zgliszczy,

5) przenoszeniu z miejsca zagrożonego niebezpieczeństwem osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom,

6) zastosowaniu niezbędnych środków ratowniczych,

7) wezwaniu pomocy lekarskiej i dostarczeniu koniecznych środków przewozowych dla osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom, jeżeli ze względu na życie i zdrowie tych osób okaże się to konieczne,

8) dostarczeniu pomieszczeń dla osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom, na czas niezbędny dla udzielenia tym osobom pierwszej pomocy,

9) przyjęciu na przechowanie mienia poszkodowanych,

10) pilnowaniu mienia przed utratą lub zniszczeniem,

11) wykonywaniu prac koniecznych dla zapobieżenia rozszerzaniu się pożaru lub innej klęski.

§ 3. Każda osoba w gminie przebywająca, na wezwanie władz administracji ogólnej, przełożonego gminy, organów służby bezpieczeństwa publicznego lub kierownika akcji ratowniczej, obowiązana jest w razie pożaru lub innej klęski udzielić pomocy i współdziałać przy akcji ratowniczej w sposób i w miejscu przez te władze, organa lub kierownika akcji ratowniczej wskazany.

Regulamin, o którym mowa w art. 30 ust. (1), ustali, które osoby lub grupy osób oraz w jakim zakresie i w jaki sposób obowiązane są w razie pożaru lub innej klęski udzielić bez wezwania pomocy i współdziałać przy akcji ratowniczej.

§ 4. Osoby, które przybyły na miejsce pożaru lub innej klęski w razie braku odpowiedniego kierownika akcji ratowniczej, powinny niezwłocznie przystąpić same do niesienia pomocy i do akcji ratowniczej.

§ 5. Osobom, zatrudnionym przy niesieniu pomocy lub przy akcji ratowniczej, nie wolno zaniechać tych czynności przed ustaniem niebezpieczeństwa lub bez zezwolenia kierownika tej akcji.

§ 6. Wykonanie obowiązku pełnienia wart dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski (art. 28 ust. (2) pkt. 4) polega na:

1) czuwaniu nad bezpieczeństwem mieszkańców dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski,

2) niezwłocznym alarmowaniem organów służby bezpieczeństwa publicznego, przełożonego gminy [1]), sołtysa, straży pożarnych i mieszkańców o powstałym niebezpieczeństwie.

Pełniący wartę powinni zwracać uwagę na przestrzeganie przez osoby w gminie przebywające przepisów o zapobieganiu powstawania i szerzenia się pożarów i innych klęsk, a w przypadkach spostrzeżenia uchybień powiadomić o tym przełożonego gminy [1]).

§ 7. Powołanemu do warty w gminie wiejskiej może być poruczone wykonanie tej warty jedynie na obszarze tej gromady, w której powołany zamieszkuje.

§ 8. Pełniący wartę, w czasie wykonywania tego obowiązku, nie mogą oddalać się poza obszar, którego strzegą.

§ 9. Pełniący wartę powinni być zaopatrzeni w odpowiednie oznaki i przyrządy alarmowe dostarczone przez gminę.

§ 10. Pełnienie wart (art. 28 ust. (2) pkt. 4) wykonywa się kolejno, według rocznego planu powołania, ustalonego przez kolegium zarządu gminy. Plan powinien być wyłożony do publicznego wglądu najpóźniej do dnia 1 listopada każdego roku, a wyłożenie jego ogłoszone w sposób w gminie przyjęty.

W planie należy wymienić:

1) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania obowiązanego do pełnienia warty,

2) miejsce i czas wykonywania obowiązku,

3) pouczenie o skutkach prawnych niestawiennictwa i niewykonania obowiązku (art. 47 ust. (1) pkt. 2),

4) pouczenie o środkach prawnych.

§ 11. Do pełnienia wart przełożony gminy [1]) wzywa obowiązanych w sposób w gminie przyjęty co najmniej na 7 dni przed dniem pełnienia warty.

§ 12. Pełnienie wart dziennych może być zarządzone przez przełożonego gminy, po uprzednim uzyskaniu zgody powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 13. Pełnienie obowiązków w strażach pożarnych przymusowych (art. 28 ust. (2) pkt. 5) polega na braniu czynnego udziału w:

1) tłumieniu pożarów lub zwalczaniu innych klęsk,

2) ćwiczeniach, szkoleniu i przeglądach straży, zarządzonych przez władze, o których mowa w art. 43 przełożonego gminy lub naczelnika straży pożarnej przymusowej.

§ 14. Osoby powołane na stanowisko kierownicze w strażach pożarnych przymusowych nie mogą odmówić przyjęcia tych stanowisk, jeżeli w okresie 3ostatnich lat nie pełniły obowiązków na stanowiskach kierowniczych w strażach pożarnych przymusowych.

§ 15. Do pełnienia obowiązków w strażach pożarnych przymusowych powołuje obowiązanych przełożony gminy [1]) w drodze pisemnej.

Wezwanie powinno zawierać:

1) nazwisko i imię powołanego do pełnienia obowiązku,

2) określenie obowiązku,

3) jakie narzędzia lub środki przewozowe powinna dostarczyć powołana osoba,

4) pouczenie o skutkach prawnych niestawiennictwa i niewykonania obowiązku (art. 47 ust. (1) pkt. 4),

5) pouczenie o środkach prawnych.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.

OBJAŚNIENIA

1) do § 62-i ust. ostatni, § 11, 12, 15 ust. 1 — p. objaśnienia pod pkt. 1 do ust. z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.

Poz. 52

WYCIĄG z ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 29 lipca 1939 r.

wydanego w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o urządzeniach publicznych i prywatnych do zaopatrywania ludności w wodę i usuwania nieczystości oraz o specjalnych urządzeniach przeciwpożarowych

(Dziennik Ustaw R. P. Nr 75, poz. 506 z 1939 r.)

Na podstawie art. 5 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zaopatrywaniu ludności w wodę z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 310), art. 3 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o usuwaniu nieczystości i wód opadowych z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 311) w brzmieniu ustawy z dnia 31 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 210) oraz art. 3 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365), zarządzam, co następuje:

§ 7. Zasilanie sieci wodociągowej dopuszczalne jest sposobem wieżowym lub naporowym (pompy albo hydrofory). W przypadku zastosowania wieży ciśnień należy przewidzieć zapasowe urządzenie hydroforowe, oddalone co najmniej 500 m od wieży, zapewniające minimalne ciśnienie i wydajność.

Specjalne urządzenia przeciwpożarowe.

§ 20. We wszystkich osiedlach należy założyć specjalne urządzenia przeciwpożarowe stosownie do wymagań niżej określonych.

1) Należy urządzić szereg punktów poboru wody dla celów przeciwpożarowych niezależnie od istniejącego owdociągu, wykorzystując w tym celu wszelkie wody, znajdujące się na obszarze osiedla i przystosowując je do użytku przez: oczyszczenie, pogłębienie, spiętrzanie oraz przez ułatwienie bezpośredniego dojazdu i czerpania.

2) Dzielnice osiedla, pozbawione naturalnych punktów poboru owdy lub nieposiadające dostatecznej ich ilości, powinny być zaopatrzone w wystarczającą liczbę punktów sztucznych, jak zbiorniki kryte lub otwarte, specjalne wodociągi, stacje pomp, studnie, zbiorniki płuczące przy kanalizacji rozdzielczej i tym podobne urządzenia o wydajności odpowiedniej dla celów przeciwpożarowych.

3) Odległości pomiędzy punktami poboru wody nie mogą przekroczyć w dzielnicy o zabudowaniu zwartym — 500 m i w dzielnicy o zabudowaniu luźnym lub bliźniaczym — 700 m. Przy rozmieszczeniu

tych punktów należy uwzględnić stopień zagrożenia pożarowego dzielnic albo poszczególnych punktów miasta.

4) Przy obliczaniu wydajności punktu poboru wody należy uwzględnić możliwość jednoczesnego gaszenia co najmniej dwóch pożarów. Wydatek wody, spowodowany jednym pożarem, należy przyjąć co najmniej:

dla dzielnic poniżej 50 mieszkańców na 1 ha — 40 m³ w ciągu 3 ogdzin,

dla dzielnic od 50 do 100 mieszkańców na 1 ha — 50 m³ w ciągu 2 godzin,

dla dzielnic od 100—200 mieszkańców na 1 ha — 70 m³ w ciągu 2 godzin,

dla dzielnic od 200—350 mieszkańców na 1 ha — 100 m³ w ciągu 2 godzin,

dla dzielnic powyżej 350 mieszkańców na 1 ha — 150 m³ w ciągu 2 godzin.

W razie potrzeby w zależności od ilości i rodzaju budynków, sposobu zabudowania, charakteru przemysłowego itp. czynników normy powyższe powinny być odpowiednio zwiększane.

5) Punkty poboru wody mogą być zaopatrywane albo bezpośrednio ze źródła wody albo za pośrednictwem zbiorników niezależnych od wodociągu i obsługujących jeden lub więcej punktów poboru wody. Jeden taki zbiornik może obsługiwać najwyżej 15 punktów poboru wody.

6) Zbiorniki otwarte można urządzać jako baseny ozdobne, wodotryski, baseny dla roślin wodnych, stawy parkowe, kąpieliska, pływalnie, rekonstrukcje zabytkowych fos itp.

7) Zbiorniki o większej liczbie punktów poboru wody niż dwa mogą być mniejsze, niżby to wynikało z pkt. 4). W tym wypadku przy powiększaniu liczby punktów poboru wody zmniejszenie objętości zbiornika nie może przekraczać 2% na jeden punkt poboru wody, dla zbiorników otwartych i 3% dla zbiorników krytych.

Publikacje Wojewody Lubelskiego

Poz. 53

ZARZĄDZENIE

Wojewody Lubelskiego z dnia 10 kwietnia 1947 r. o zapobieganiu powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów na obszarze Województwa Lubelskiego

Opierając się na postanowieniach ustawy z dnia 13.III 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365), oraz na rozporządzeniu Ministra Spraw Wewn. z dnia 31.X 1938 o zapobieganiu powstawania i rozszerzania się pożarów w budynkach (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 590), tudzież na rozporządzeniu Min. Spraw Wewn. z dnia 6.IV 1939 r. o obowiązkach ludności w wypadkach pożarów i innych klęsk (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 242) zarządzam co następuje:

Obywatele Starostowie:

I. Zwrócą przede wszystkim uwagę burmistrzów miast i wójtów gmin wiejskich na ciążący na nich po myśli art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 13.III 1934 r., jako organach wykonawczych rządowych władz administracji ogólnej, obowiązek spełniania zadań, związanych z ochroną przed pożarami i innymi klęskami, tudzież na stanowisko prawne, organizację i uprawnienia straży pożarnych, oraz na postanowienia art. 25 powołanej ustawy.

II. Pouczą ludnoć za pośrednictwem burmistrzów miast i wójtów o uprawnieniach straży pożarnych wynikających z postanowień art. 21 i 22 ustawy z 13.III 1934 r. przyznających strażom pożarnym prawo korzystania i zajmowania dla przewozu członków straży i sprzętu technicznego wszelkich środków przewozowych zarówno osobowych i towarowych, tak publicznych jak i prywatnych, oraz nakładające na każdą osobę przebywającą w gminie obowiązek dostarczania posiadanych środków przewozowych i wszelkich przedmiotów koniecznych dla akcji ratunkowej.

Postanowienia te wykonalne natychmiast w trybie art. 13 rozporządzenia Prezydenta o postępowaniu przymusowym w administracji rozwiązuje tak aktualną dla straży pożarnych sprawę dostarczania koni do pożarów.

III. Dopilnują, aby niżej podane zarządzenia i zakazy oparte na obowiązujących przepisach prawnych, były bezwzględnie w życie wprowadzone i przez ludność ściśle przestrzegane.

Zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów. Przechowywanie materiałów łatwopalnych i innych.

Ustp. 1

Zabrania się przechowywania i gromadzenia na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów budynków mieszkalnych oraz budynków przeznaczonych do użytku publicznego, mieszczących zakłady użyteczności publicznej oraz budynków mieszczących lokale urzędowe, biurowe, przemysłowe, handlowe, składy itp., jakichkolwiek materiałów łatwopalnych, a w szczególności: słomy i trawy morskiej, drzewa, wełny drzewnej, wiórów drzewnych, szmat, olejów, celuloidu itp. oraz przedmiotów wykonanych w całości lub w przeważającej części z takich materiałów.

Ustp. 2

Przepisy ust. 1 nie dotyczą budynków, jeżeli konstrukcje dachów tych budynków są wykonane z żelazobetonu, o grubości płyty co najmniej 8 cm lub z żelaza, pokryte płytami o tej samej wytrzymałość na przebicie, a stropy tych budynków są wykonane w całości z materiałów ognioodpornych.

Ustp. 3

Zabrania się przechowywania i gromadzenia na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów, w korytarzach piwnicznych, klatkach schodowych, przejściach i przejazdach w budynkach wymienionych w ust. 1 jakichkolwiek przedmiotów w sposób utrudniający przejazd lub przejście.

Ustp. 4

Wszelkie przedmioty, znajdujące się na nieprzeznaczonych do zamieszkiwania częściach strychów, w korytarzach piwnicznych, klatkach schodowych,

przejściach i przejazdach w budynkach wymienionych w ust. 1, powinny być tak przechowywane, aby mogły być niezwłocznie usunięte z tych pomieszczeń do innych części budynków.

Ustp. 5

Obowiązek przestrzegania przepisów ust. 1, 3 i 4 ciąży:
1) jeżeli chodzi o pomieszczenia, których używanie związane jest z jednym mieszkaniem — na głównym lokatorze tego mieszkania,
2) we wszystkich innych wypadkach — na właścicielu budynku lub oosobie zarządzającej budynkiem, jeśli właściciel osobiście tego zarządu nie sprawuje.

Ustp. 6

Materiały opałowe jak drzewo, węgiel, torf dla użytku domowego powinny być przechowywane w piwnicach murowanych, przesklepionych albo w specjalnie na ten cel przeznaczonych budynkach gospodarczych.

Ustp. 7

Popiół i żarzące węgle można składać w budynkach tylko w naczyniach niewywrotnych z niepalnego materiału, szczelnie zamykanych. Popiół i żużel natychmiast po wysypaniu do naczyń zupełnie wygasić. Pozostawienie naczyń z popiołem w pomieszczeniach o nieogniotrwałych podłogach jest zabronione.

Poza obrębem budynków wolno składać popiół jedynie do specjalnie na ten cel przeznaczonych zbiorników zamkniętych z materiału ogniotrwałego i to w odległości przynajmniej 4 m od budynków ogniotrwałych i 8 m od budynków nieogniotrwałych.

Ustp. 8

Nafta, benzyna itp. materiały łatwopalne jako też materiały wybuchowe w ilościach dozwolonych w myśl przepisów obowiązujących do przechowywania poza zakładami przemysłowymi winny być przechowywane zdala od palenisk. Poza tym obowiązują rozporządzenia wydane odnośnie przechowywania i magazynowania olejów mineralnych, przechowywania karbidu, przechowywania taśmy celuloidowej.

Ustp. 9

Zabrania się w warsztatach stolarskich, kołodziejskich i w pomieszczeniach, w których dokonywuje się obróbka drzewa i innych materiałów palnych, gromadzenie wiórów, trocin i odpadków ponad ilość otrzymaną w ciągu dnia i przechowywania ich w tych warsztatach na noc.

Ustp. 10

Czyściwo do maszyn, jako też wszelkie natłuszczone szmaty po użyciu winny być składane do szczelnych naczyń blaszanych i po pracy usuwane.

Ustp. 11

Wapno palone w iloś przekraczającej 0,5 tony pozostawione bez przykrycia powinno być składane w odległości co najmniej 4 m od budynków nieogniotrwałych i łatwopalnych materiałów.

Zabrania się składania wapna palonego w budynkach ogniotrwałych, w których znajdują się łatwopalne przedmioty i w budynkach nieogniotrwałych.

Ustp. 12

Stosy drzewa, chróstu lub tp. winny być oddalone od nieogniotrwałych budynków lub nieogniotrwałych części budynków co najmniej 8 m, a od ogniotrwałych co najmniej 4 m. Stawianie skrzyń i ustawianie straganów na podwórzach w odległości mniejszej niż 6 m od budynków nieogniotrwałych i 3 m od budynków ogniotrwałych jest zabronione. Stogi, sterty i kopy słomy, siana i innych winny być oddalone:
1) od budynków wszelkiego rodzaju przynajmniej 40 m,
2) od torów kolei żelaznych 60 m,
3) od publicznych dróg i placów przynajmniej 30 m,
4) od lasów przynajmniej 80 m.

Przepis powyższy nie dotyczy paszy i ściółki w ilościach nieprzekraczających dziennego zapotrzebowania gospodarstwa.

Ustp. 13

Zabrania się ustawiania sprzętu domowego i składania wzgl. przechowywania opału lub innych materiałów palnych w odległości mniejszej niż 50 cm od otworów palenisk przy piecach, od ścian pieców żelaznych, drzwiczek wycierowych, blaszanych rur dymowych lub tp.

Suszenie bielizny, odzieży i innych nie może odbywać się na blaszanych rurach dymowych. W pomieszczeniach, posiadających ogniska otwarte, składanie materiałów palnych jest zabronione. Magazynowanie materiałów opałowych ponad dzienne zapotrzebowanie w pomieszczeniach przeznaczonych do parowania paszy i pieczenia chleba, jest zabronione.

Stropy na poddaszach.

Ust. 14

Stropy na poddaszach budynków parterowych, wymienionych w ust. 1, winny posiadać polepę z gliny grubości 8 cm, w budynkach piętrowych powinny posiadać stropy z cegły na zaprawie glinianej lub z innego materiału, równowartościowego. Stropy na poddaszach w istniejących budynkach winny otrzymać poprzednio określone zabezpieczenie w terminie, który wyznaczy miejscowa władza.

Piece i kominy.

Ustp. 15

Przy piecach żelaznych najmniejsza odległość od drewnianych ścian otynkowanych powinna wynosić 25 cm od niezabezpieczonych 50 cm.

Ustp. 16

Piece żelazne powinny być wyłożone wyprawą z gliny, w razie, gdy możliwe jest zetknięcie się materiałów palnych z piecem, winien on być otoczony mocną, na stałe przytwierdzoną siatką metalową z drzwiczkami z tejże siatki.

Ustp. 17

Piece ogrzewalne i paleniska, znajdujące się w pomieszczeniach z podłogą drewnianą, winny być ustawione na podstawach z materiałów niepalnych o grubości co najmniej 15 cm, zaś dla pieców żelaznych bez nóżek — 30 cm.

Nieogniotrwała podłoga przed paleniskiem pieca, jako też przed piecami żelaznymi na nóżkach winna być w skuteczny sposób zabezpieczona grubą blachą, lub warstwą cegieł wystającą co najmniej 30 cm poza krawędzią paleniska.

Ustp. 18

Przewody dymowe winny posiadać u dołu w miejscach dostępnych otwory do czyszczenia, zaopatrzone w szczelne drzwiczki lub zasuwy ogniotrwałe.

Przy kominach przełazowych drzwiczki muszą być szczelne oraz ognioodporne. Nie wolno wbijać w ściany kominowe kołków drewnianych, haków gwoździ, klamer itp., o ile grubość ścianki komina wynosi pół cegły (13 cm). Wszystkie kominy na poddaszu winny być co roku bielone, po uprzednim sprawdzeniu stanu wyprawy.

O ile budynki o pokryciu dachu materiałem nieogniotrwałym nie posiadają odległości wymaganych prawem budowlanym, wyloty kominów wszystkich budynków nie posiadających wymaganej odległości, winny otrzymać odpowiednie zabezpieczenie. uniemożliwiające wydobywanie się iskier poza komin.

Ustp. 19

Blaszane przewody dymowe (rury) winny być oddalone od drewnianych konstrukcji nieosłoniętych ogniotrwale o 50 cm w wypadkach gdy rury są izolowane cegłą na zaprawie glinianej, lub za pomocą innego równoznacznego materiału — wystarcza odległość 13 cm (szerokość cegły).

Rury dymowe piecyków żelaznych, wyprowadzone przez ścianę lub okno, winny wystawać ponad dach i winny być zaopatrzone w iskrochron.

Ustp. 20

Dbać o częste i należyte wycieranie kominów w celu uniemożliwienia zapalenia się sadzy.

Piece piekarskie.

Ustp. 21

Otwory palenisk przy piecach piekarskich winny być zaopatrzone w żelazne drzwiczki, należycie zabezpieczające otwór paleniska.

Zabronione jest połączenie palenisk pieców piekarskich, znajdujących się w budynkach, bezpośrednio z kominem. Przewody dymowe tych pieców winny być prowadzone nad sklepieniem paleniska, skąd dopiero winny być wpuszczane do komina.

Oddzielne piece piekarskie mogą być stawiane w odległości 10 m od budynków ogniotrwałych i 30 m od budynków nieogniotrwałych.

Kuźnie.

Ustp. 22

Kuźnie mogą się znajdować w budynkach krytych materiałem niepalnym, przy czym odległość budynku mieszczącego kuźnię od granicy sąsiedniej posesji i najbliższego budynku, nie może być mniejsza od 30 m.

Suszarnie i wędzarnie.

Ustp. 23

Wszelkiego rodzaju suszarnie winny się znajdować w komorach ze ścianami ogniotrwałymi, z takimiż sufitami, podłogą i drzwiami.

W wędzarniach ściany, podłogi i sufity powinny być zbudowane z materiału ogniotrwałego, drzwi zaś powinny być żelazne lub drewniane, obite blachą co najmniej 0,75 mm grubości. Zabrania się urządzania wędzarni na poddaszach i w budynkach o pokryciu dachu nieogniotrwałym.

Piece gazowe, elektryczne i inne

Ustp. 24

Piece gazowe, gazomierze można ustawić tylko w pomieszczeniach należycie przewietrzanych i oświetlanych.

Połączenie większych pieców gazowych z przewodami winno być stałe i jest niedopuszczalne za pomocą elastycznego wężyka.

Ustp. 25

Żelazka do prasowania, grzejniki, maszynki spirytusowe, naftowe, palniki gazowe i elektryczne winny być w czasie używania ustawiane na niepalnych podstawkach.

Kosze koksowe

Ustp. 26

W razie osuszania budynków za pomocą rozpalania ognia z koksu lub innych materiałów opałowych, takie rozpalanie ognia może być dokonywane tylko w żelaznych koszach ustawionych na ogniotrwałym podkładzie o grubości co najmniej 10 cm, wystającym co najmniej 50 cm poza kosz. Na krawędzi podkładu winno być usypane obwałowanie z piasku o wysokości co najmniej 5 cm. Odległość kosza od nieosłoniętych drewnianych części budynku oraz przedmiotów palnych winna wynosić co najmniej 1 metr.

Palenie ognisk i innych

Ustp. 27

Palenie ognisk, spalanie śmieci, odpadków oraz wypalanie beczek w obrębie zabudowań lub sąsiedztwie stogów i stert, jest bezwzględnie wzbronione.

Powyższe czynności dozwolone są nie bliżej niż w odległości 100 m od budynków lub stert, zaś wypalanie sitowia, łąk itp. — tylko po uprzednim zawiadomieniu władzy gminnej i najbliższej straży pożarnej.

Ustp. 28

Rozgrzewanie smoły, asfaltu itp. wewnątrz budynku za pomocą otwartych palenisk i kotłów przenośnych jest zabronione.

Używanie poprzednio wymienionych urządzeń poza budynkami może się odbywać w odległościach:

1) 5 m od budynków ogniotrwałych,
2) 15 m od budynków nieogniotrwałych,

3) 30 m od stogów, stert itp.

Podczas tych czynności kocioł winien być nakryty pokrywą, a obok winna być przygotowana dostateczna ilość piasku do ugaszenia ew. powstałego pożaru.

Ustp. 29

Rozpalanie ognisk w lasach i w odległości 100 m od lasów w czasie od 1 kwietnia do 1 listopada jest wzbronione. Wyjątek stanowią ogniska konieczne do ugotowania strawy dla osób pracujących w lasach. Ogniska te można rozpalać przy zachowaniu następujących ostrożności:

1. przed rozpaleniem ogniska winna być zgrabiona ściółka w promieniu 2 m od ogniska,
2. ogniska należy nieustannie pilnować,
3. przed opuszczeniem ogniska należy je ugasić i zasypać ziemią.

Palenie kory, gałęzi i odpadków, pozostałych po wyrębie i obróbce drzewa dozwolone jest pod nadzorem administracji leśnej z zachowaniem warunków przewidzianych dla wypalania łąk.

Palenie tytoniu w lasach w czasie od 1 kwietnia do 1 listopada jest wzbronione.

Ustp. 30

Palenie ogni sztucznych, puszczanie rakiet, fajerwerków w pobliżu osiedli wiejskich dozwolone jest za uprzednim zezwoleniem zarządów gminnych i w każdym razie nie bliżej niż w odległości 200 m od najbliższych budynków, stert, lasów, zagajników itp. W miastach i osadach powyższe czynności mogą być dokonywane za zezwoleniem zarządu gminy w warunkach, uzależnionych od okoliczności miejscowych.

Ustp. 31

Przenoszenie odkrytego ognia w obrębie budynków mieszkalnych i gospodarskich jest zabronione.

Używanie do rozpalania ognia wzgl. jego rozniecania, łatwopalnych płynów jak nafta, benzyna itp. jest wzbronione.

Środki oświetleniowe.

Ustp. 32

Napełnianie zbiorników lamp naftowych itp. może odbywać się tylko wówczas, gdy lampy są zgaszone i palniki już ostygły.

Ustp. 33

Zabronione jest stawianie i wieszanie lamp, palników gazowych, świec i podobnych urządzeń, w pobliżu materiałów lub przedmiotów łatwopalnych.

Odległość palników od nietynkowanych sufitów jak również od innych łatwopalnych przedmiotów winna wynosić co najmniej 50 cm. O ile odległość palnika od sufitu wynosi mniej niż 1½ m, winny być umieszczone nad płomieniem daszki ochronne z metalu, porcelany, albo innego odpowiedniego materiału o średnicy co najmniej 15 cm.

Ustp. 34

Zabrania się używania światła otwartego w obrębie zabudowań gospodarczych, na poddaszach, w składnicach i miejscach obróbki materiałów łatwopalnych (młyny, tartaki itp.). Szczególną ostrożność należy zachować przy używaniu latarń (gospodarczych). Latarnie należy wieszać na silnie umocowanych hakach, łańcuchach, drutach itp. i to w odległościach podanych w ust. 33. Latarnie te winny być należycie utrzymane, zabezpieczone siatką drucianą przed stłuczeniem, posiadać całe klosze, nieuszkodzone palniki, nieuszkodzone daszki ochronne oraz przepisowe nakrętki do zamykania zbiorników.

Ustp. 35

Przy oświetlaniu elektrycznym, wszelkie zmiany i reperacje instalacji elektrycznej mogą być wykonywane tylko przez koncesjonowanego elektrotechnika. Naprawianie przepalonych bezpieczników i ich ponowne używanie jest zabronione.

Silniki parowe i inne.

Ustp. 36

Lokomobile należy tak ustawiać poza obrębem budynków, aby kominy i paleniska były oddalone co najmniej:

1) o 1 m od krawędzi okapu budynków ogniotrwałych, pokrytych materiałem ogniotrwałym, o ile nie mieszczą łatwopalnych materiałów, natomiast o 3 m od krawędzi okapu, o ile mieszczą takie materiały,
2) o 5 m od krawędzi okapu budynków nieogniotrwałych jak również drewnianych części budynków,
3) o 5 m od stogów, stert, zapasów drzewa itp.

O ile kotłów lokomobili nie opala się koksem lub węglem, lecz drzewem, torfem, trocinami itp. materiałem opałowym, który wytwarza łatwo iskry, należy poprzednio określone odległości co najmniej podwoić.

Zabronione jest składanie łatwopalnych materiałów i przedmiotów w promieniu 1 m od kotła.

Kominy lokomobili winny być zaopatrzone w przepisowy i należycie działający iskrochron. Komin i ściany dymnicy winny być nie uszkodzone, a pokrywa dymnicy winna szczelnie zamykać się. W czasie pracy lokomibili w pobliżu budynków o nieogniotrwałym pokryciu, stogów, stert, lasów oraz innych palnych przedmiotów, należy w razie silnego wiatru wstrzymać ruch.

W razie pożaru należy natychmiast wstrzymać ruch lokomobili, ogień spod kotła usunąć i ugasić oraz wypuścić parę z kotła.

Ustp. 37

Silniki spalinowe o mocy powyżej 25 K. M. i generatory winny stać w osobnym pomieszczeniu, dobrze przewietrzanym, posiadającym ogniotrwałe podłogi i ściany. Jeśli jest sufit drewniany to winien być otynkowany. Rury wydechowe silników winny być wyprowadzone na zewnątrz i zaopatrzone w garnki tłumikowe, należycie działające.

Silniki, generatory oraz zbiorniki, zawierające materiały pędne, należy ustawić w odległości co najmniej 1 m od drewnianych części budynków.

Większe zapasy materiałów pędnych winny być umieszczone na zewnątrz budynków.

Ustp. 38

Przenośne silniki spalinowe winny być stawiane co najmniej w odległości 6 m od budynków krytych materiałem nieogniotrwałym, stogów, drzewa.

Garażowanie (nawet przejściowe) silników spalinowych, jak również wszelkich pojazdów mechanicznych w stodołach, w budynkach nieogniotrwałych lub w budynkach, zawierających materiały łatwopalne, jest zabronione.

Zezwala się jednakże na przejściowe umieszczenie pojazdów mechanicznych w poprzednio wymienionych budynkach pod warunkiem, że wprowadzenie i wyprowadzenie pojazdu będzie się odbywało przy wyłączonym silniku.

Lutowanie i spawanie.

Ustp. 39

Lutowanie przedmiotów powinno odbywać się na stołach obitych blachą lub na stołach metalowych.

Używanie aparatów do spawania, rozcinania i lutowania jest niedopuszczalne w pomieszczeniach, w których powstają palne gazy, kurz i wszelkiego rodzaju palne osady.

Lakierowanie.

Ustp. 40

Lakierownie powinny posiadać należytą wentylację, same zaś przewody wentylacyjne powinny być wykonane z materiału niepalnego.

Wszelkie odpadki oraz szmaty używane przy lakierowaniu należy składać do szczelnych naczyń blaszanych i codziennie oczyszczanych.

Palenie tytoniu.

Ustp. 41

Zabrania się palenia tyoniu w obrębie zabudowań gospodarczych, na poddaszach, w składnicach i miejscach obróbki materiałów łatwopalnych.

Ustp. 42

Zabrania się palenia tytoniu w teatrach, salach widowiskowych, poza przeznaczonymi na ten cel palarniami.

Nieostrożne obchodzenie się z ogniem i światłem.

Ustp. 43

Zabrania się pozostawiania dzieci w budynkach przy rozpalonych ogniskach bez dozoru osób odpowiedzialnych, wzgl. okolicznościach, umożliwiających dzieciom wzniecenie ognia, zabawę zapałkami, zapalniczkami itp.

Sprzęt pożarniczy.

Ustp. 44

W zakładach przemysłowych należy przewidzieć dostateczną ilość środków gaśniczych, przystosowanych do gaszenia tych materiałów jakie są produkowane względnie jakie znajdują się w magazynach lub składach.

We wszystkich zakładach przemysłowych i warsztatach przerabiających materiały łatwopalne, powinna znajdować się na każdej kondygnacji odpowiednia ilość beczek z wodą o pojemności co njmniej 100 litrów wraz z wiadrami oraz blaszanki z piaskiem. Przepis ten nie obowiązuje zakładów, w których znajdują się na każdej kondygnacji czynne przeciwpożarowe urządzenia wodociągowe. Posiadanie gaśnic nie zwalnia z obowiązku ustawiania beczek z wodą. Gaśnice winny być umieszczone w miejscach dostępnych i odpowiednio kontrolowane (2 razy do roku).

Zakłady przemysłowe w czasie ruchu winny być stale pod dostatecznym fachowym nadzorem, a pracownicy należycie obznajmieni z użyciem urządzeń przeciwpożarowych.

W domach mieszkalnych o drewnianej konstrukcji dachów, może władza miejscowa zarządzić ustawienie na poddaszu beczek z wodą oraz wiadra.

Ustp. 45

Właściciele budynków w gminach wiejskich obowiązani są posiadać i przechowywać w miejscach łatwo dostępnych w stanie zdatnym do użytku natychmiastowego sprzęt pożarniczy, jak drabiny, bosaki, tłumnice, topory, wiadra, beczki z wodą itp., w miastach natomiast tylko na specjalne zarządzenie zarządu miejskiego.

IV. Polecam burmistrzom miast i wójtom gmin wiejskich pouczyć ludność w sposób, który uważają za najbardziej wskazany, o obowiązkach mieszkańców wynikających z postanowień art. 26, 27 ustawy z 13.III 1934 r. i wydanego na podstawie art. 28 ustawy przez Min. Spraw Wewn. wydanego rozp. wykonawczego z dnia 6.IV 1939 r., traktującego o obowiązkach ludności w wypadkach pożaru lub innej klęski (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 242).

Ustp. 1

Wykonanie tych obowiązków polega na:

1) dostarczaniu i podawaniu wody i innych środków ratowniczych do zapobieżenia rozszerzaniu się pożarów lub innych klęsk;
2) pracy ze sprzętem ratunkowym;
3) usuwaniu przedmiotów zagrożonych przez pożar lub inną klęskę;
4) dogaszaniu zgliszczy;
5) przenoszeniu z miejsca zagrożonego niebezpieczeństwem osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom;
6) zastosowaniu niezbędnych środków ratowniczych;
7) wezwaniu pomocy lekarskiej i dostarczeniu koniecznych środków przewozowych dla osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom, jeżeli ze względu na życie i zdrowie tych osób okaże się to konieczne;
8) dostarczeniu pomieszczeń dla osób, które uległy nieszczęśliwym wypadkom, na czas niezbędny dla udzielenia tym osobom pierwszej pomocy;

9) przyjęciu na przechowanie mienia poszkodowanych;

10) pilnowanie mienia przed utratą lub zniszczeniem;

11) wykonywaniu prac koniecznych dla zapobieżenia rozszerzaniu się pożaru lub innej klęski.

Ustp. 2

Każda osoba w gminie przebywająca na wezwanie władz administracji ogólnej, przełożonego gminy, organów służby bezpieczeństwa publicznego lub kierownika akcji ratowniczej, obowiązana jest w razie pożaru lub innej klęski, udzielić pomocy i współdziałać przy akcji ratowniczej w sposób i w miejscu przez te władze, organa lub kierownika akcji ratowniczej wskazany.

Regulamin, o którym mowa w art. 30 ust. (1), ustali, które osoby lub grupy osób oraz w jakim zakresie i w jaki sposób obowiązane są w razie pożaru lub innejj klęski udzielić bez wezwania pomocy i współdziałać przy akcji ratowniczej.

Ustp. 3

Osoby, które przybyły na miejsce pożaru lub innej klęski w razie braku odpowiedniego kierownika akcji ratowniczej, poiwnny niezwłocznie przystąpić same do niesienia pomocy i do akcji ratowniczej.

Ustp. 4

Osobom, zatrudnionym przy niesieniu pomocy lub przy akcji ratowniczej, nie wolno zaniechać tych czynności przed ustaniem niebezpieczeństwa lub bez zezwolenia kierownika tej akcji.

Ustp. 5

Wykonanie obowiązku pełnienia wart dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski (art. 28, ust. (2) pkt 4) polega na:

1) czuwaniu nad bezpieczeństwem mieszkańców dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski;

2) niezwłocznym alarmowaniu organów służby bezpieczeństwa publicznego, przełożonego gminy, sołtysa, straży pożarnych i mieszkańców o powstałym niebezpieczeństwie.

Pełniący wartę powinni zwracać uwagę na przestrzeganie przez osoby w gminie przebywające przepisów o zapobieganiu powstawania i szerzenia się pożarów i innych klęsk, a w przypadkach spostrzeżenia uchybień powiadomić o tym przełożonego gminy.

Ustp. 6

Powołanemu do warty w gminie wiejskiej może być poruczone wykonanie tej warty jedynie na obszarze tej gromady, w której powołany zamieszkuje.

Ustp. 7

Pełniący wartę, w czasie wykonywania tego obowiązku, nie mogą oddalać się poza obszar, którego strzegą.

Ustp. 8

Pełniący wartę powinni być zaopatrzeni w odpowiednie oznaki i przyrządy alarmowe, dostarczone przez gminę.

Ustp. 9

Pełnienie wart (art. 28 ust. (2) pkt. 4) wykonywa się kolejno, według rocznego planu powołania, ustalonego przez kolegium zarządu gminy. Plan powinien być wyłożony do publicznego wglądu najpóźniej do dnia 1 listopada każdego roku, a wyłożenie jego ogłoszone w sposób w gminie przyjęty.

W planie należy wymienić:

1) nazwisko, imię i miejsce zamieszkania obowiązanego do pełnienia warty;

2) miejsce i czas wykonywania obowiązku;

3) pouczenie o skutkach prawnych niestawiennictwa i niewykonania obowiązku (art. 47, ust. (1) pkt. 2);

4) pouczenie o środkach prawnych.

Ustp. 10

Do pełnienia wart przełożony gminy wzywa obowiązanych w sposób w gminie przyjęty co najmniej na 7 dni przed dniem pełnienia warty.

Ustp. 11

Pełnienie wart dziennych może być zarządzone przez przełożonego gminy, po uprzednim uzyskaniu zgody powiatowej władzy administracji ogólnej.

Ustp. 12

Pełnienie obowiązków w strażach pożarnych przymusowych (art. 28, ust. (2) pkt. 5) polega na braniu czynnego udziału w:

1) tłumieniu pożarów lub zwalczaniu innych klęsk;

2) ćwiczeniach, szkoleniu i przeglądach straży, zarządzonych przez władze, o których mowa w art. 43 ustawy, przełożonego gminy lub naczelnika straży pożarnej przymusowej.

Ustp. 13

Osoby powołane na stanowiska kierownicze w strażach pożarnych przymusowych nie mogą odmówić przyjęcia tych stanowisk, jeżeli w okresie 3 ostatnich lat nie pełniły obowiązków na stanowiskach kierowniczych w strażach pożarnych przymusowych.

Ustp. 14

Do pełnienia obowiązków w strażach pożarnych przymusowych powołuje obowiązanych przełożony gminy w drodze pisemnej.

Wezwanie powinno zawierać:

1) nazwisko i imię powołanego do pełnienia obowiązku;

2) określenie obowiązku;

3) jakie narzędzia lub środki przewozowe powinna dostarczyć powołana osoba;

4) pouczenie o skutkach prawnych niestawiennictwa i niewykonania obowiązku (art. 47, ust. (1) pkt. 3);

5) pouczenie o środkach prawnych.

Warty nocne należy zorganizować w roku bież. w nieprzekraczalnym terminie jednomiesięcznym.

Z uwagi na rozpoczynający się upał i posuchę, należy zarządzić wzmocnienie wart nocnych.

V. Celem usprawnienia akcji ratunkowej należy zarządzić:

a) Aby w każdej miejscowości znajdowały się w odpowiedniej ilości, w widocznych miejscach, środki alarmowe.

Sprzęt alarmowy można używać jedynie w wypadku pożaru lub na skutek alarmu, zarządzonego przez wójta, sołtysa, naczelnika straży pożarnej lub organu fachowego inspekcyjnego.

Osoby, instytucje, posiadające syreny fabryczne, telefony, dzwony itp., obowiązane są na żądanie osób powołanych umożliwić alarm za pomocą tego sprzętu.

b) Kierownictwo akcją ratowniczą do czasu przybycia na miejsce pożaru straży pożarnej, należy do wójta, sołtysa lub milicji.

Wszystkie osoby, biorące udział w akcji ratowniczej, pogorzelcy i mieszkańcy winni się bezwarunkowo podporządkować zarządzeniom kierownika akcji.

VI. Spowodują w oparciu się o ar. 45 ustawy samorządowej i § 17 rozp. min. o gromadach powołanie do życia gminnych i gromadzkich komisyj przeciwpożarowych dla współdziałania z przełożonym gminy i sołtysami przy spełnianiu zadań, związanych z ochroną przed pożarami.

Mają one spełniać następujące zadanie:

A. Komisje gromadzkie:

a) dokonywać 2 razy do roku, najpóźniej do dnia 15.IV i 15.X lustracji wszystkich nieruchomości gromady z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego, a przede wszystkim kominów i palenisk, utrzymywania poddaszy domów mieszkalnych, oddalenia stert i stogów od zabudowań itp.;

b) sprawdzać, czy ludność posiada przepisane narzędzia gaśnicze oraz czy narzędzia te są umieszczone w widocznym i dostępnym miejscu;

c) czuwać nad zachowywaniem środków ostrożności nakazanych zarządzeniem niniejszym i nad należytym i częstym wycieraniem kominów przez uprawnionych kominiarzy;

d) sporządzać protokóły o zauważonych uchybieniach przepisom o zapobieganiu pożarom i budowlanym, dotyczącym stanu kominów i palenisk, a w przypadkach niezastosowania się właściciela w wyznaczonym terminie do zaleceń komisji, przedkładać je przełożonym gmin.

Podobnie postępować należy w razie stwierdzenia uchybień przy wycieraniu kominów przez uprawnionych kominiarzy;

e) uświadamiać ludność o przepisach przeciwpożarowych i o konieczności sumiennego ich przestrzegania oraz o potrzebie i korzyściach racjonalnej i ogniotrwałej budowy, budowy zbiorników wodnych dla celów gaśniczych, przebudowy wadliwie zbudowanych lub zniszczonych kominów i palenisk, oraz o akcji i pomocy Powsz. Zakładu Ubezp. Wzajemnych.

B. Komisje gminne:

a) kontrolować czynność komisyj gromadzkich i należycie je pouczać;

b) lustrować te nieruchomości, których właściciele nie zastosowali się do zaleceń gromadzkich komisyj przeciwpożarowych;

c) przygotować dla przełożonych gmin wnioski do powiatowej władzy administracji ogólnej o pociągnięcia opornych mieszkańców do odpowiedzialności karnej oraz wnioski do właściwych władz budowlanych o nakazie przebudowy wadliwie zbudowanych lub zniszczonych kominów i palenisk.

Komisje gminne badają również doniesienia komisyj gromadzkich, skierowane przeciw uprawnionym kominiarzom i przygotowują dla przełożonego gminy wnioski o ich ukaranie do Starostw jako władzy przemysłowej.

O składzie komisyj gminnych i gromadzkich i sposobie ich urzędowania decydują odnośne organa uchwalające.

W miastach niewydzielonych obowiązki komisyj gromadzkich spełniają komisje gminne.

Komisje te winny ukonstytuować się w przeciągu miesiąca od daty niniejszego zarządzenia i w ciągu następnego miesiąca rozpocząć swoje czynności. Koniecznym jest, by w skład komisyj weszli naczelnicy odnośnych straży pożarnych.

VII. Niezależnie od powyższych zarządzeń proszę Ob. Starostów o polecenie Komendantom Post. M. O. aby:

a) współdziałali z komisjami przeciwpożarowymi i przez interesowanie się tymi sprawami pobudzali ich aktywność;

b) przy wszystkich obchodach służbowych podwładne organa M. O. zwracały pilną i baczną uwagę, czy ludność nie wykracza przeciwko przepisom o zapobieganiu pożarom, a w razie stwierdzenia drobnych uchybień, nie wynikających ze złej woli, stosowały upomnienie, wyznaczając odpowiedni termin do ich usunięcia, a następnie kontrolowały ich wykonanie.

Mieszkańcy winni świadomego przekroczenia przepisów o zapobieganiu pożarom mają być doraźnie i surowo ukarani.

Przyczyny pożarów winny być szczegółowo i wszechstronnie badane, aby winni podpaleń mogli być pociągnięci do odpowiedzialności.

W odniesieniu do winnych karygodnego niedbalstwa należy postępować z całą surowością prawa.

VIII. Wszelkie doniesienia karne o wykroczenia przeciwpożarowe, należy traktować jako sprawy pilne i rozpatrywać nie szablonowo. Wnioski przełożonych gmin o wydanie orzeczeń na podstawie ar. 380 prawa budowlanego mają być załatwione z możliwym pośpiechem.

W końcu proszę Ob. Starostów, aby sprawami powyższymi poruszonymi w tym okólniku osobiście się zainteresowali i przez swą ustawiczną ingerencję wpływali na pobudzenie żywotności straży pożarnych, oraz na stwarzanie coraz lepszych warunków umożliwiających strażom spełnianie ich obowiązków.

Okólnik niniejszy wchodzi w życie niezwłocznie.

Wojewoda
w.z. Sokołowski
wicewojewoda

Poz. 54

REGULAMIN

dla gminnych i gromadzkich Komisji Przeciwpożarowych.

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Na podstawie art. 45 ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35 z dn. 13 maja 1933 r. poz. 294) i § 17 rozp. Min. Spraw Wewn. z dnia 29. I. 1927 roku o gromadach (Dz. U. R. P. Nr 9 poz. 70) oraz okólnika Nr 4 Wojewody Lubelskiego z dn. 10 kwietnia 1947 r.) powołane są do życia gminne i gromadzkie Komisje Przeciwpożarowe.

§ 2. Gminne i gromadzkie komisje przeciwpożarowe powołane są dla współdziałania z przełożonymi gmin i sołtysami gromad przy spełnianiu zadań, związanych z ochroną przed pożarami i innymi klęskami żywiołowymi (art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 13 marca 1934 roku — Dz. U. R. P. Nr 41 poz. 365).

II. Skład osobowy gromadzkich i gminnych komisji ppożarowych.

§ 3. W skład gromadzkiej komisji ppożarowej wchodzą następujący przedstawiciele: sołtys, członek gromadzkiej Rady Narodowej i naczelnik najbliższej straży pożarnej.

§ 4. W skład gminnej komisji ppożarowej wchodzą następujący przedstawiciele: wójt gminy względnie wyznaczony przez niego urzędnik gminny, członek gminnej Rady Narodowej, Milicji Obywatelskiej i Straży Pożarnejj. Przewodniczącym gminnej komisji przeciwpożarowej jest z urzędu członek gminnej Rady Narodowej.

III. Zakres działania Komisji.

§ 5. Gromadzkie komisje przeciwpożarowe powołane są do spełniania następujących zadań:

a) dokonywać dwa razy do roku, najpóźniej do dnia 15 kwietnia i 15 października lustracji (kontroli), wszystkich nieruchomości gromady z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego, a przede wszystkim kominów i palenisk, utrzymywania w należytym porządku poddaszy domów mieszkalnych, oddalenia stert i stogów od zabudowań itp.;

b) sprawdzać czy ludność posiada przepisane narzędzia gaśnicze oraz czy narzędzia te są umieszczone w widocznym i dostępnym miejscu;

c) czuwać nad zachowaniem środków ostrożności, nakazanych zarządzeniem wojewody lubelskiego i nad należytym i częstym wycieraniem kominów przez uprawnionych kominiarzy;

d) uświadomić ludność o przepisach przeciwpożarowych i o konieczności sumiennego ich przestrzegania oraz o potrzebie i korzyściach racjonalnej ogniotrwałej budowy, budowy zbiorników wodnych dla celów gaśniczych, przebudowy wadliwie zbudowanych lub zniszczonych kominów i palenisk oraz o akcji i pomocy Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 6. Gromadzkie komisje przeciwpożarowe, po przeprowadzeniu kontroli, sporządzają protokóły w trzech egzemplarzach o zauważonych uchybieniach przeciwko przepisom o zapobieganiu pożarom i budowlanym, dotyczących stanu kominów, palenisk i innych. Jeden egzemplarz protokółu wraz z zaleceniami otrzymuje zainteresowany, drugi egzemplarz pozostaje w aktach komisji, zaś trzeci przesyłany jest powiatowemu Inspektorowi P.Z.U.W.

§ 7. Gminne Komisje przeciwpożarowe powołane są do spełniania następujący zadań:

a) kontrolować czynności komisji gromadzkich i należycie je pouczać;

b) lustrować te nieruchomości, których właściciele nie zastosowali się do zaleceń gromadzkich komisji przeciwpożarowych;

c) przygotowywać dla przełożonych gmin wnioski do powiatowej władzy administracji ogólnej o pociągnięcie opornych mieszkańców do odpowiedzialności karnej oraz wniosków do właściwych władz budowlanych o nakazie przebudowy wadliwie zbudowanych lub zniszczonych kominów i palenisk. Komisje gminne badają również doniesienia komisji gromadzkich, skierowane przeciw uprawnionym kominiarzom i przygotowują dla przełożonego gminy wnioski o ich ukaranie do Starostwa, jako władzy przemysłowej.

§ 8. Gminne komisje przeciwpożarowe sporządzają protokóły w trzech egzemplarzach o zauważonych uchybieniach komisji gromadzkiej oraz innych (§ 9), z których jeden egzemplarz otrzymuje zainteresowana strona, drugi egzemplarz pozostaje w aktach komisji, zaś trzeci przesyłany jest powiatowemu Inspektorowi P.Z.U.W.

§ 9. W miastach nie wydzielonych obowiązki komisji gromadzkich spełniają komisje gminne.

§ 10. Gromadzkie i gminne komisje przeciwpożarowe, po stwierdzeniu opieszałości ze strony właścicieli nieruchomoci w wykonaniu zaleceń przez siebie wydanych, winny, traktując jako sprawy b. pilne, przesyłać natychmiast odnośne wnioski przełożonym gmin do właściwego załatwienia.

INSTRUKCJA

dokonywania lustracji (kontroli) nieruchomości pod względem stanu bezpieczeństwa pożarowego dla gromadzkich i gminnych komisji przeciwpożarowych.

I. Komisja ustala stan bezpieczeństwa pożarowego kontrolowanego obiektu według załączonego protokółu, który jednocześnie stanowi plan jej działania.

Po stwierdzeniu stanu bezpieczeństwa pożarowego kontrolujący wpisuje do protokółu pod każdym punktem (określenie tego stanu — **dobry** lub **zły)** oraz zalecenie, dotyczące usunięcia stwierdzonego złego stanu w określonym terminie.

II. Stosownie do punktu I-go niniejszej instrukcji plan działania obejmuje następujące czynności komisji przeciwpożarowej:

1. Przy dokonywaniu oględzin dziedzińca należy zbadać:

a) czy nie jest nagromadzona słoma, siano, gałęzie, kłody drzewa i t.p. w stanie rozrzuconym lub powodującym zawalenie przejść lub dostępów do budynków?

b) czy stogi, sterty słomy i siana nie są ustawione w pobliżu budynków?

c) czy popiół i żużel z popielników nie jest wyrzucany pod płoty lub do śmietników znajdujących się w pobliżu budynków?

Stwierdzony naprzykład na dziedzińcu nieporządek, nieład (rozrzucona słoma, siano, gałęzie, wióry i śmieci) — określa się jako **stan zły,** który wpisuje się do protokółu. Po stwierdzeniu takiego stanu kontrolujący wydaje zarządzenie natychmiastowego uporządkowania dziedzińca z jednoczesnym zapisaniem zalecenia do protokółu.

Jeśli stan porządku na dziedzińcu jest dobry, to również zapisujemy ten stan do protokółu, natomiast przy zaleceniu należy wstawić kreskę.

2. Przy oględzinach strychów i poddaszy domów mieszkalnych komisja bada:

a) czy na nich nie ma nagromadzonych: rupieci, słomy, siana, lnu, konopi, grochowin, gałganów itp.?

b) czy do przewodów kominowych ze wszystkich stron jest swobodny dostęp?

W razie stwierdzenia na strychu nagromadzonych rupieci zapisujemy w protokóle stan zły oraz dalej wypisujemy zalecenie natychmiastowego usunięcia rupieci.

Jeśli natomiast stwierdzono porządek na strychu, to notuje się w protokóle stan dobry, a w zaleceniu stawia się kreskę.

3. Przy oględzinach kominów, komisja bada czy kominy nie są popękane, czy są otynkowane i pobielone.

Każde ujawnione pęknięcie komina należy zalecić natychmiast naprawić. Odnośne zapiski w protokóle należy wykonać tak jak w poprzednich punktach.

4. Przy oględzinach pieców (palenisk, popielników) należy zbadać:

a) czy same piece lub paleniska nie są uszkodzone?

b) czy piecyki żelazne bez nóżek są ustawione na podmurówce z cegły, zaś piecyki żelazne na nóżkach — na ogniotrwałym podkładzie (blacha, podmurówka z cegły) wystającym na 50 cm poza krawędzie piecyka z każdej strony?

c) czy żelazne rury (przewody) od tych piecyków, przechodzące przez ściany drewniane, są dostatecznie oddzielone od niej cegłą na glinie?

d) czy w pobliżu pieców, piecyków i rur dymowych nie są nagromadzone materiały opałowe (drzewo, chrust) i inne materiały palne?

e) czy drzwiczki do palenisk i popielników nie są uszkodzone?

f) czy przed paleniskami (popielnikami) pieców i piecyków jest umieszczona na stałe blacha o wymiarach 50 na 70 centymetrów?

5. Przy punkcie 5 protokółu należy zbadać:
Czy kominy są dostatecznie wycierane?
Czy nagromadzone sadze są przez kominiarzy usuwane?

Po stwierdzeniu stanu należy wpisać go do protokółu oraz podać jak często są wycierane sadze.

Dla orientacji zaznacza się, że wycier kominów winien być dokonywany przez kominiarzy: w budynkach mieszkalnych co 6 tygodni, w piekarniach, przetwórniach i restauracjach co 2—3 tygodnie. Wypalanie sadzy przez właściciela domu, bez udziału kominiarza i delegata straży pożarnej, jest zabronione.

Wszelkie uwagi dotyczące niedbałego wycieru przez kominiarza należy umieścić w oddzielnym krótkim protokóle, celem przedłożenia władzy przemysłowej (starostwo).

6. Jeśli w budynkach kontrolowanych znajduje się wędzarnia lub suszarnia, to komisja bada jak jest zbudowana (winny być całkowicie ogniotrwałe).

W razie stwierdzenia, że wędzarnia znajduje się na poddaszu lub w prowizorycznej szopie w pobliżu budynków, należy polecić bezzwłocznie ją skasować.

Jeśli kontrolowana nieruchomość nie posiada wędzarni, to w protokóle pod p-ktem 6 w wierszach do wypełnienia stawia się kreski.

7. Jeśli w budynkach kontrolowanych znajdują się warsztaty takie jak: stolarnia, warsztat kołodziejski, warsztat tkacki itp., należy zwrócić specjalną uwagę i zbadać:

a) czy są przestrzegane przepisy zabraniające palenia tytoniu?

b) czy wióry, kawałki drzewa i inne odpadki są codziennie przed zamknięciem warsztatu zebrane i usunięte?

c) czy piece i paleniska nie są uszkodzone?

d) czy są dozorowane?

e) czy ogniska (w paleniskach pieców) przed zamknięciem warsztatu są dokładnie wygaszone?

f) czy jest rozmieszczony sprzęt lub urządzenia gaśnicze (gaśnice, hydronetki, beczki z wodą wiadra)?

Jeśli chodzi o kuźnie, to winny one znajdować się w budynkach krytych materiałem niepalnym (blacha, dachówka), położonych w odległości co najmniej 30 metrów od najbliższego budynku.

8. Przy oględzinach instalacji elektrycznej, należy zwrócić uwagę:

a) czy przewodniki nie są uszkodzone?

b) czy są prawidłowo zabezpieczone (w rurkach)?

c) czy bezpieczniki (korki) przepalone nie są reperowane?

d) czy wyłączniki i kontakty nie są uszkodzone?

e) czy lampy elektryczne nie są osłonięte papierami lub bibułką?

f) czy maszynki elektryczne posiadają podstawki niepalne?

Przy uszkodzeniach podanych w punktach a, b, d, należy zalecić, by naprawa była dokonana przez fachowca elektryka.

Jeśli nie ma instalacji elektrycznej, to rubryki w protokóle wypełnić kreską.

9. Przy oględzinach instalacji piorunochronnej należy zwrócić uwagę: czy instalacja nie jest uszkodzona, a specjalnie należy zwrócić uwagę czy nie jest uszkodzone uziemienie.

10. Przy oględzinach sprzętu pożarniczego (w osiedlach wiejskich) należy zanotować w protokóle jaki jest sprzęt pożarniczy (podać ilość i stan jego) a w zaleceniu zanotować, jaki sprzęt winien być jeszcze umieszczony.

11. W punkcie 11-tym należy podać istniejące zbiorniki wodne (staw, sadzawka, studnia itp.), ich przydatność do akcji ratunkowej, natomiast w zaleceniu należy na przykład podać: wyszlamować sadzawkę, pogłębić studnię, naprawić pompę itp.

12. W punkcie 12-tym „środki alarmowe" jeśli jest taki sprzęt, to należy podać jaki i jego stan.

Jeśli nie ma żadnego środka alarmowego, to należy zaznaczyć w pierwszej rubryce wyrazem „brak", natomiast w zaleceniu zaznaczyć o konieczności zainstalowania gongu (kawałek szyny, lemiesz itp.) na słupie przed domem mieszkalnym.

13. W punkcie 13-tym podać zalecenia, które nie zostały objęte punktami poprzednimi (np. dotyczące oświetlenia naftowego, przechowywania materiałów łatwopalnych i innych).

III. Komisja sporządza protokół w 3-ch egzemplarzach pod kalkę, wypełniając pierwszy egzemplarz ołówkiem chemicznym.

Po podpisaniu protokółu przez komisję oraz zainteresowanego właściciela nieruchomości, jeden z egzemplarzy otrzymuje do wykonania właściciel nieruchomości, drugi pozostaje w książce protokółów komisji, trzeci zaś przesyłany jest powiatowemu Inspektorowi P.Z.U.W.

WOJEWODA:

w.z. (—) Sokołowski

wicewojewoda

WZÓR

Gminna / Gromadzka **Komisja Przeciwpożarowa**

w .... dn. .... 194...... r.

gmina .... powiat ....

PROTOKÓŁ

na podstawie dokonanych oględzin stanu bezpieczeństwa pożarowego w zabudowaniach należących do (nazwisko i imię właściciela lub zarządzającego) ....
ul. .... Nr. domu ...., Komisja Przeciwpożarowa wydała niżej podane zalecenia:

1. **Dziedziniec (podwórze, plac).** Stan porządku .... Należy natychmiast usunąć ....
....
2. **Strychy i poddasza.** Stan porządku .... Należy w terminie do dnia ....
....
3. **Kominy.** Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
4. **Piece i paleniska.** Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
5. **Wycier kominów.** Stan .... Dokonywany jest ....
6. **Wędzarnia** (Suszarnia). Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
7. **Warsztaty.** Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
....
8. **Instalacje elektryczne.** Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
9. **Instalacja piorunochronna.** Stan .... Należy w terminie do dnia ....
....
10. **Sprzęt pożarniczy.** (Wymienić jaki i stan) ....
Należy w terminie do dnia ....
....
11. **Zbiorniki wodne.** (Wymienić jakie i stan) ....
Należy w terminie do dnia ....
....
12. **Środek alarmowy.** (Wymienić jaki i stan) ....
Należy w terminie do dnia ....
....
13. Inne uwagi i zalecenia ....
....
....
....
....

Komisja Przeciwpożarowa

Przyjął do wiadomości i wykonania

....
(podpis właściciela lub zarządcy)

Uwaga: Numeracja punktów protokółu odpowiada numeracji punktów „Instrukcji dokonywania kontroli".

Po. 55

ZARZĄDZENIE WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 19 lutego 1947 r.

w sprawie utworzenia w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim Oddziału do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami

(L. dz. OOrg. 6/47)

W związku z zarządzeniem Ministra Administracji Publicznej z dnia 11 czerwca 1946 r. L. dz. IV.A.O. 1867/46 w sprawie nadzoru nad niezrzeszonymi strażami pożarnymi i z dnia 23 grudnia 1946 r. L. dz. I.OOrg. 9945/46 w sprawie zniesienia stanowisk inspektorów do spraw pożarniczych i utworzenia oddziałów do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami — działając na podstawie art. 36 ust. 2 Rozp. Prezyd. Rzeczypospolitej z dnia 19.I 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (w brzmieniu tekstu jednolitego, Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555 ex 1936 r. (§§ 4, 5, 6, 37 i 38 Rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1931 r. w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 611) oraz art. 43 i 44 Ustawy z dnia 13.III 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365) zarządzam co następuje:

§ 1.

Tworzy się w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim w ramach Wydziału Adminitsracyjno-Prawnego Oddział do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami.

§ 2.

Do zakresu działania Oddziału do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami należy wykonywanie:

1) nadzoru fachowego i organizacyjnego, zgodnie z art. 44 Ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pażarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365 ex 1934 r.), nad niezrzeszonymi w Związku Straży pożarnych R. P. strażami pożarnymi oraz

2) nadzoru ogólnego tak pod względem legalności, jak i celowości, nad wszystkimi strażami na terenie województwa, zgodnie z wyżej cytowaną ustawą.

§ 3.

Oddział do Spraw Ochrony przed Pożarami i innymi Klęskami podlega organizacyjnie Naczelnikowi Wydziału Administracyjno-Prawnego, w zakresie zaś swego działania zgodnie z zarządzeniem moim z dnia 20.XII 1946 r. w sprawie zakresu czynności i aprobaty Wojewody Lubelskiego, Wicewojewodów, Naczelników Wydziałów i Kierowników Oddziałów, L. dz. O. Org. 794/46 (Lub. Dz. Woj. Nr 1, poz. 1 z 1947 r.) Wicewojewodzie Sokołowskiemu.

§ 4.

Ustalenie szczegółowego podziału czynności oraz wykazu akt Oddziału do Spraw Ochrony przed Pożarami i innymi Klęskami poruczam Naczelnikowi Wydziału Administracyjno-Prawnego.

§ 5.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

WOJEWODA:
(—) W. Rózga.

Poz. 56

OKÓLNIK
WOJEWODY LUBELSKIEGO

do obywateli Starostów Powiatowych (wszystkich) województwa lubelskiego. o nadzorze w zakresie pożarnictwa

Nr S. Poż. O. 1/359/47

Zarządzeniem Ministra Administracji Publicznej z dnia 11.III br. (Monitor Polski Nr 24) został powołany Zarząd Przymusowy Związku Straży Pożarnych R. P., który w najbliższym czasie powoła ze swej strony Komisje Zarządzające Okręgów Wojewódzkich i Oddziałów Powiatowych. Związek S.P.R.P. wykonywać będzie nadzór fachowy i organizacyjny, przewidziany w art. 44 ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365, poz. 41), wyłącznie nad strażami zrzeszonymi w tym Związku.

Nad nizerzeszonymi w Związku S.P.R.P. strażami pożarnymi nadzór fachowy i organizacyjny, o którym mowa w art. 44 ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami, oraz nadzór ogólny tak pod względem legalności, jak i celowości nad wszystkimi strażami został zlecony wyżej powołanym zarządzeniem Ministra Administracji Publicznej Wojewodom na terenie województw, Starostom Powiatowym na terenie powiatów.

Starostowie powiatowi wykonywać będą nadzór z art. 43 i 44 powołanej ustawy nad strażami pożarnymi przy pomocy instruktorów pożarnictwa, pozostających na etacie powiatowych związków samorządowych lub instruktorów pożarnictwa Oddziałów Powiatowych S.P.R.P. Z dotychczasowymi fachowymi urzędnikami od spraw pożarnictwa w ramach starostw, Starostowie winni rozwiązać stosunek służbowy.

W związku z powyższym Obywatele Starostowie Powiatowi, jako Przewodniczący Wydziałów Powiatowych zarządzą zorganizowanie referatu pożarnictwa w biurze Wydziału Powiatowego i dokonania rzeczowego podziału akt referatu.

Przypominam, że do uprawnień i obowiązków Ob. Ob. Starostów Powiatowych z mocy powołanej wyżej ustawy należy;

z art. 8 — nadawanie charakteru straży miejscowych, strażom ochotniczym i prywatnym,

z art. 9 — zatwierdzanie okręgowych pogotowi straży,

z art. 11 — zatwierdzanie regulaminu straży,

z art. 13 — zatwierdzanie wyboru lub mianowania naczelników straży i ich zastępców,

z art. 17 — zezwolenie na użycie sprzętu straży w innym celu niż określony w ustawie,

z art. 19 — możność nakazania straży udzielania pomocy oraz pozwalanie na udzielanie pomocy przez strż w innych przypadkach niż przewidzianych w ustawie,

z art. 30 — zatwierdzanie regulaminów gminnych i powiatowych, dotyczących zapobiegania i tłumienia pożarów i współdziałania między gminami,

z art. 34 — orzekanie o odszkodowaniach,

z art. 38 — orzekanie o kosztach których zwrotu domagają się gminy,

z art. 43 — bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonych gmin,

z art. 44 — wykonywanie nadzoru fachowego i organizacyjnego nad strażami pożarnymi,

z art. 47 — wymierzanie kar za wykroczenia przeciwko postanowieniom ustawy lub wydanym na jej podstawie rozporządzeń.

Do obowiązków gminy należy:

z art. 5 — zapewnienie istnienia dostatecznej ilości straży pożarnych przez utrzymywanie straży zawodowych,

z art. 6 — tworzenie straży przymusowych,

z art. 9 i 10 — popieranie akcji, w celu tworzenia i utrzymywania straży ochotniczych,

z art. 25 — tworzenie i wspólne utrzymywanie okręgowych pogotowi pożarnych,

z art. 25 — zaopatrywanie straży pożarnych miejscowych w sprzęt i środki do użycia tego sprzętu oraz dostarczania im potrzebnych pomieszczeń,

z art. 25 — urządzanie i utrzymywanie urządzeń sygnalizacyjnych i alarmowych,

z art. 25 — zapewnienie dostatecznej ilości wody dla akcji ratunkowej,

z art. 35 — ponoszenie kosztów utrzymania zawodowych i przymusowych straży pożarnych i subwencjonowanie ochotniczych straży miejscowych,

z art. 32 i 35 — pokrycie niektórych odszkodowań,

z art. 35 — udział w kosztach utrzymania okręgowych pogotowi pożarnych,

z art. 36 — umieszczanie w preliminarzu budżetowym wydatków na ochronę przeciwpożarową.

Przełożeni gmin, częściowo jako organa wykonawcze władz państwowych, częściowo zaś jako zwierzchnicy gminy mają obowiązek:

z art. 2 — spełniania zadań, związanych z ochroną przed pożarami,

z art. 24 — utrzymywania porządku w czasie akcji ratunkowej,

z art. 30 — sporządzania regulaminów gminnych, zapobiegania i tłumienia pożarów,

z art. 43 — sprawowania bezpośredniej kontroli nad działalnością miejscowych straży pożarnych i okręgowych pogotowi pożarnych.

Do obowiązków powiatowych związków samorządowych należy:

z art. 35 — ponoszenie kosztów utrzymania organów fachowych, których zadaniem jest czuwanie nad wyszkoleniem, organizacją i sprawnością straży miejscowych i pogotowi pożarnych w powiecie.

Do obowiązków ludności należy współdziałanie przy wykonywaniu ochrony przeciwpożarowej przez:

z art. 24 — wykonywanie zarządzeń kierowników akcji ratunkowej,

z art. 27 — alarmowanie straży pożarnej lub organów bezpieczeństwa o pożarze lub groźbie jego powstania,

z art. 28 — udzielanie pomocy i współdziałanie przy akcji ratowniczej i zapobiegawczej w wypadkach pożarów,

z art. 30 — stosowanie się do obowiązków, określonych w regulaminach gimnnych,

z art. 69 — o ile chodzi o pomoc i współdziałanie przy akcji ratunkowej i zapobiegawczej ustawa w art. 28 ustala, na czym ta pomoc i współdziałanie ma polegać i pozostawia szczegółowo określenie zakresu, wynikających stąd obowiązków rozporządzeniu wynokawczemu, oczywiście bowiem nie wszyscy mieszkańcy gminy w jednakowym zakresie mogą być pociągnięci do ich spełniania. Poza tym ustawa w art. 29 wymienia kategorie osób od obowiązków tych zwolnionych (niezdolni do pracy, dzieci, starsi etc.) i upoważnia Radę Ministrów do dalszych jeszcze zwolnień,

z art. 26 — do obowiązków mieszkańców należy ponadto zezwalanie na używanie będących w ich władaniu środków alarmowych i sygnalizacyjnych, środków przewozowych oraz innych środków, urządzeń i przedmiotów, potrzebnych dla akcji ratunkowej, a właściciele domów mają obowiązek zezwolenia na umieszczenie na ich nieruchomościach pewnych urządzeń i przyrządów ochronnych i zapobiegawczych oraz obowiązek utrzymywania pewnych narzędzi, potrzebnych do akcji ratunkowej.

Ob. Ob. Starostowie, nadzór nad wykonaniem obowiązków przez przełożonych gmin, jako organów wykonawczych władz państwowych, będą wykonywali w trybie art. 68 ustawy samorządowej (Dz. U. R. P. Nr 35 poz. 294 z 1939 r.) nadzór nad wykonaniem obowiązków przez przełożonych gmin, jako zwierzchników gmin, oraz nad wykonaniem obowiązków przez gminy, będą wykonywały Wydziały Powiatowe w trybie art. 67 wyżej powołanej ustawy samorządowej.

Nadzór nad czynnościami prezydentów miast wydzielonych jako organów wykonawczych władz państwowych będą wykonywali Ob. Ob. Starostowie Powiatowi, nadzór nad działalnością prezydentów, jako zwierzchników gmin i nad działalnością miast będzie wykonywał Wydział Wojewódzki.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania.

WOJEWODA:
w.z. (—) Sokołowski
wicewojewoda

Lublin, 22 lutego 1947 r.

Poz. 57

PISMO OKÓLNE
Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego

do ob. ob. Starostów Powiatowych Wojew. Lubelskiego i ob. Prezydenta m. Lublina.

w sprawie nadzoru nad strażami pożarnymi zawodowymi i zawodowymi pogotowiami straży pożarnych.

Nr A. P. Poż. 710/47

Nawiązując do mojego zarządzenia z dnia 19 lutego 1947 r. w sprawie utworzenia w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim Oddziału do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami, wyjaśniam:

1. Ze względu na duże znaczenie, jakie mają dla życia gospodarczego zawodowe straże pożarne i zawodowe pogotowia straży pożarnych — bezpośredni nadzór fachowy i organizacyjny nad tymi strażami powierzyłem kierownikowi Oddziału do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami Urzędu Wojewódzkiego.

Wszelkie zmiany, dotyczące:

a) organizacji nowych straży zawodowych i pogotowi zawodowych,

b) likwidacji istniejących straży zawodowych i pogotowi zawodowych lub też zmniejszenia dotychczasowego stanu personalnego,

c) angażowania, zwalniania i awansowania na stanowiskach komendantów, dowódców plutonów i dowódców sekcji tych straży,

d) zaopatrywania zawodowych straży pożarnych i zawodowych pogotowi straży w sprzęt techniczny i urządzenia — winny być uzgadniane ze mną lub kierownikiem Oddziału do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami Urzędu Wojewódzkiego. Zmiany będą mogły być wprowadzone po zatwierdzeniu przeze mnie wniosków.

2. Oddział do Spraw Ochrony przed Pożarami i Innymi Klęskami Urzędu Wojew. mieści się w Lublinie, przy ul. Strażackiej Nr 7. — tel. 10-55. Kierownikiem Oddziału mianowany został ob. ppłk. poż. Mieczysław Stylski. —

WOJEWODA:
w.z. (—) J. Sokołowski
wicewojewoda

Lublin, dnia 12 kwietnia 1947 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

OGŁOSZENIA.

1) Unieważnia się zagubione: kartę rozpoznawczą (kennkartę) oraz kartę rejestracyjną, wystawioną przez RKU Kraśnik w roku 1945 na nazwisko Lipca Józefa, urodzonego 26. 12. 1920 r. w **Biłgoraju.**

2) Unieważnia się zagubioną kartę rejestracyjną, wydana przez RKU Zamość na nazwisko Denkiewicz Adolf, zam. we wsi Wierzba, gm. Stary Zamość.

3) Unieważnia się zrabowaną przez morderców wójta gminy Wola-Wereszczyńska w nocy z dnia 8 na 9 marca rb., pieczęć okrągłą z godłem Państwa i napisem: „Zarząd Gminny w Woli - Wereszczyńskiej, pow. Włodawskiego".

Ze względu na możliwość nadużyć, należy zwracać uwagę na dokumenty zaopatrzenie w/w pieczęcią od dnia 9 marca r.b.

4) Unieważnia się zagubioną kartę rejestracyjną, wydaną przez RKU Siedlce na nazwisko Pozarowszczyk Eugeniusz, syn Andrzeja.

5) Unieważnia się zagubione zawodowe (czerwone) prawo jazdy, wystawione przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Lublinie na nazwisko Chlebiński Augustyn.

6) Unieważnia się skradzioną legitymację służbową Nr 958, wydaną w miesiącu grudniu 1946 roku przez Urząd Wojewódzki Lubelski, na nazwisko — Kraszewska Pelagia.

7) Unieważnia się zagubiony dowód kolejowy Nr 30349 wydany przez D.O.K.P. Warszawa oraz kartę rejestracyjną, wystawioną przez RKU Siedlce na nazwisko — Perka Józef.

8) Unieważnia się zagubioną kartę rejestracyjną, wydaną we wrześniu 1944 r. przez RKU Siedlce na nazwisko — Kędzierski Wincenty, syn Aleksandra.

9) Unieważnia się zagubioną kartę rejestracyjną, wydaną przez RKU Zamość na nazwisko — Sitarz Bronisław, syn Jana.

10) Unieważnia się zagubione podczas działań wojennych nad Nysą prawo jazdy Nr 1823, wydane w roku 1945 przez Urząd Wojewódzki w Lublinie.

Cena niniejszego numeru wynosi 60 zł.

Adres **Redakcji i Administracji:** Urząd Wojewódzki w Lublinie, ul. Spokojna 4, pokój 45.

Druk. „Czytelnik" Lublin, Zamojska 24.